ԺԹ՟ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5101 12/25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1902 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 24 ՇԱՊԱՆ 1320 ԺԹ՟ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5101

درعلیه‌ده غلطه‌ده « آره‌ولك » غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրն.
» »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԴԱԳԱՂԻ ՄԸ ԱՌՋԵՒ

Զմրան առաջին ձիւնին տեղ, որ կը տեղար կծու ու սառուցիչ ցուրտով մը, երբ հող կ'իջեցնէին Օր. Սուրբիկ Ոսկեմանի մարմինը—կիրակի իրիկուն, Շիշլիի գերեզմանատան մէջ—գարնան առաջին ծաղիկները պէտք էր որ բացուած ըլլային, գգուող ու անոյշ զեփիւռով մը, ներդաշնակուելու համար այդ ծաղկատի աղջկան սպիտակ դագաղին ու զայն ծածկող սպիտակ պսակներուն հետ, որոնք չկրցան սակայն ծածկել հողակոյտին սեւը: Երիտասարդ մահուան մը տխուր տպաւորութիւնը չէր միայն որ կը համակէր զմեզ, յուղարկաւոր բարեկամներս, այդ փոսին մօտ, այլ գործօն ու օգտաշատ կեանքի մը կանուխէն ու անակնկալ կերպով անհետացման տպաւորութիւնը, կրկնապէս կսկծալի: Բժիշկ, մանկաբարձ, հիւանդապահ.—գիտութեան սահմանին մէջ պարփակուող երեք ճիւղերն ալ մշակած էր Օր. Ոսկեմանն, Լոնտոն՝ Հուայդ—Չէփըլի Հաստատութեան մէջ, ու անկէ դուրս, իր տոքթորութեան վկայականը առնելէն ետքը, գործնական կեանքի մէջ, այցելելով եւրոպական ու ամերիկեան մեծ քաղաքներ, հիւանդանոցներու եւ մասնագէտներու աշխատանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարելով այս կամ այն ճիւղին: Դեռ հազիւ երեք շաբաթ կայ որ վերադարձած էր Վիէննայէն, ուր գացած էր, երկրորդ անգամ ըլլալով, բրոֆէսէօռ Սեէմէնսէն սորվիլ ելեկտրաբուժական վերջին նորահնար դրութիւնը՝ մանկաբարձութեան մէջ կիրարկելի: Մահը չի թողուց որ մանկամարդ տոքթորուհին գործադրութեան դնէր իր այդ նոր հմտութիւնը, ուսկից այնքան բարիքներ պիտի ակնկալէին ծնողաբեր կիները:

Նշանակելի ու քիչ մըն ալ ցաւալի պարագայ մըն է որ, երբ պարզ հիւանդապահուհիներու վրայ այնքա՛ն կը գրենք մեր թերթերուն մէջ, եւ ուսանողական շրջանը նոր աւարտած սկսնակ բժիշկներու վրայ ալ չենք մոռնար բարեգուշակ դրուատիքներ շռայլել, այս փորձ, ճարտար եւ հմուտ Տոքթորուհիին յիշատակութիւնը շատ հազուադէպ կերպով ընելու առիթ ունեցած ենք: Որովհետեւ, Օր. Ոսկեմանն աւելի ծանօթ ու գնահատուած էր օտար շրջանակներու քան մեր համայնքին մէջ, եւ ասոր ապացոյցը տուին այն պատուաւոր օտարազգիները որոնք՝ բազմաթիւ Հայերու հետ մէկտեղ, ներկայ գտնուեցան յուղարկաւորութեան ու պսակներ նուիրեցին դագաղին:

Ես ինքս ալ, կը խոստովանիմ, հին ծանօթ մը ըլլալով վաղամեռ օրիորդին, տղայութեան օրերու բարեկամ ու դրացի, մօտէն ճանչցած չէի զինքը, վերջին տարիներս, իր նոր դիրքին, զարգացմանը ու յառաջդիմութիւններուն մէջ: Տարտամ կերպով կ'իմանայի իր համբաւը, հեռուէ հեռու, եւ երբ կը հանդիպէի իրեն՝ փողոցին մէջ, ուրկէ կ'անցնէր արագ քայլերով կամ կառքով, չքեղ ու ինքնատիպ արդուզարդերով, կը յիշէի երբեմնի պզտիկ աղջիկը՝ սեւ գեղեցիկ աչքերով ու գանգուր մազերով՝ որ Օրթագեղ օտար վարժարան մը կ'երթար ու անգլիերէնի մասնաւոր հակում ունէր, կ'ըսէին: Այդ թուականէն ետքը, իր հետքը գրեթէ կորսուեցաւ մեզի համար, Հօմ Սքուլ մտած ըլլալով՝ ուր աշխատեր է ինը տարի, անկէ անգլիական ոստանը ուղեւորելու համար: Վարժարաններու եւ համալսարանի կեանք, ուսումնասիրութիւն, ճամբորդութիւն, հիւանդանոցներու ուսումնասիրութիւն՝ մարզեր, զարգացուցեր էին զինքը, ու երբեմնի չիկնոտ աղջիկը կը վերադառնար գիտուն ու զարգացած, ինքզինքը բոլորովին նուիրելու համար մարմնական ցաւերու ամոքման, հիւանդներու սնարին քով հսկելու, բժիշկի փըրկարար դեր կատարելու: Ու պատմեցին, լաւատեղեակ բարեկամներ, թէ պերճ կեանքի մը հակառակ՝ զոր իր փայլուն ասպարէզը կը բանար իր առջեւ, Օր. Ոսկեմանն խոնարհ ու բարեսիրտ աղջիկ մը մնացած էր միշտ, այցելելով շատ մը աղքատիկ, յարկեր ուր ծննդաբեր կիներ, վատոյժ ու դժբախտ հիւանդներ իր դարմաններուն կը կարօտէին: Ժամանակը դրամ էր իրեն համար, բայց այդ դրամէն մաս մը, բաժին կը հանէր միշտ չքաւորներուն:

Այս ամէնը, եւ իրեն պատուաբեր դեռ շատ մը մանրամասնութիւններ, իր դագաղին քով միայն իմացայ, արցունքոտ աչքերով մտերիմներու խօսակցութենէն: Իր կենդանութեանը՝ անհուն հաճոյքով արձանագրած պիտի ըլլայի ասոնք այս էջերուն կամ Մասիսի մէջ. գիտուածին տխուր մէկ քմահաճոյքը այնպէս տնօրինեց, որ իր մահուան առթիւ գրեմ՝ անհուն դառնութեամբ: Հայ գեղեցիկ սեռին մէջէն եզական դէմք մը պակսեցաւ իր անհետացումովը, ինքնօգնութեամբ յառաջացած աղջիկ,—բառին էն լայն առումովը,—որուն նմանող ու հաւասարող մը չունինք այսօր: Աշխատելու պատրաստակամ, դաստիարակութեան, գեղարուեստի, գրականութեան հետամուտ դեռատի օրիորդներու ստուար խումբին համար, որոնք այդ ճիւղերէն մէկովը կ'ուզեն ապագայ մը ապահովել իրենց, ոգեւորիչ ու գեղեցիկ օրինակ մը կը ներկայացնեն կեանքը ու ասպարէզը Ոսկեմանն Օր. Սուրբիկին որ, փափուկ աղջիկ, առնական կորով մը ցոյց տուաւ աշխատութեան մէջ. առանց այս կանխահաս մահուան՝ պիտի ունենար յարաճուն համբաւ մը որ աւելի՛ մեծ պատիւ պիտի բերէր իր համայնքին, ինչպէս բերաւ արդէն իր կարճատեւ կեանքին ու գործունէութեանը մէջ, օտարներուն առջեւ:

Գրականութիւնը գիտութեան չափ սիրելի էր Օր. Ոսկեմանին, որուն կլինիկարանը՝ Օթէլ Պրիսթոլի մէջ՝ բժշկական ու ելեկտրաբուժական գործիներով լեցուն խուցի մը քով՝ խուց մըն ալ ունէր գեղարուեստական առարկաներով, գիրքերով, ծաղիկներով լեցուն, ուր գրական զբաղումներ, ընթերցումի յատկացուած երեկոյթներ կը կազդուրէին իր միտքը՝ օրուան յոգնութիւններէն: Շէքսփիրը կ'ըմբոշխնէր ներհուն անգլուհիի մը չափ ու կը կարդար Պօլըէնի պէս,—ինչպէս կ'ըսեն եղեր իր անգլիացի բարեկամները՝ ընթերցանութեան ու causerieի նուիրուած այդ գրական երեկոյթներու միջոցին: Գիտութիւնը ու գրականութիւնը իր ամբողջ կեանքը կը գրաւէին ու իր սիրելական խաղալը կը կազմէին որոնցմէ դուրս վայելք չէր փնտռեր. եւ դեռ վերջերս, ազնուական ու մեծահարուստ օտարազգի երիտասարդի մը՝ որ իր ձեռքը խնդրած էր, Օր. Ոսկեմանն կը պատասխանէր չնորհալի ժպիտով մը.—«Բարեկամութիւնը աւելի նուիրական ու աւելի՛ տեւական է: Լաւագոյն չէ՞ որ բարեկամ մնանք»: Այդ երիտասարդը, ցոյց տուին ինծի, թաղման պահուն, գերեզմանատան մէջ, ուր գլխիկոր եւ յուշիկ քայլերով մօտեցաւ հողակոյտին ու ամէնէն չքեղ պսակներէն մէկը դրաւ անոր վրայ, իբրեւ բարեկամական վերջին յարգանք մը:

Պէտք չէր որ ներքին կեանքի այս մանրամասնութեանց մօտենայի, եթէ սակայն վիպային կերպով տխուր ու խորազդեցիկ բան մը չունենար իր մէջ այս մանրադէպը որ կը յատկանշէ ողբացեալ աղջկան caractèreը: Վերադառնալով իր հանրային կեանքին, գրականութեան համար իր ունեցած հակումը՝ թէեւ ոսկեզօծում մը, արտաքին փայլ մը չէր, այլ խորունկ ու տեւական աշխատութեանց արդիւնք: Իր գրուածքներէն կ'արժէ յիշել, Արեւելքի կիներուն վրայ ընդարձակ ուսումնասիրութիւն մը, հին դարերէն մինչեւ մեր օրերը, որ 1893ին մաս առ մաս հրատարակուեր է Մօրնինգ Բօստ թերթին մէջ, մեծ ընդունելութիւն գտնելով եւ բուռն հետաքրքրութիւն շարժելով: «Գիտութեան դերը մարդկային կեանքի մէջ»—նիւթն էր ուրիշ ուսումնասիրութեան մը, զոր Օր. Ոսկեմանն կարդաց Բերայի անգլիական ակումբին մէջ եւ հրատարակուեցաւ Լէվընդ Հէրըլտի անգլիերէն բաժինին մէջ: Անշուշտ ունի ուրիշ գրուածքներ ալ, ձեռագիր կամ տպեալ, որոնց տեղեկանալ դժուար պիտի ըլլայ՝ իր մահուան վաղայաջորդ օրը:

Այս բոլոր արձագանգները, իր դագաղին շուրջը փոխանակուած խօսակցութիւններէ երեւան եկած, կը մեծցնէին՝ իմ աչքիս՝ արժանիքը երբեմնի ճանչցած փոքրիկ դրացուհիիս, աննշան աղջկան մը, որ հազիւ քանի տարուան շրջանի մը մէջ այնքան լայն ու պատուաբեր ճամբայ մը կտրած անցած էր,—ճամբայ մը դեռ խոստմնալից ու ծաղկալից, զոր մահուան անողոք հարուածը, սրտի կաթուած մը, կը կտրէ, կը փակէ յանկարծ: Եւ մեզի, իր բարեկամներուն, զինքը գնահատողներուն, ուրիշ բան չի մնար ընել, բայց եթէ իր անոյշ յիշատակին նուիրել ինչ որ կրնանք,—ուրիշներ՝ ծաղկեպսակներ, եւ ես՝ այս քանի մը սգակիր տողերս:

Տ. Ա.

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻՑ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի)

ԺԻԶԴՐԱ, 21 Հոկտ.

Ռուսաց մի պաշտօնական թերթ հաղորդում է, թէ Հայր Իօհան Կրոնշդատսկի այժմ գտնվում է Կոստրոմայի նահանգում, ուր ուղարկուած է Ռուսաց Սինօդի կողմից՝ այնտեղ քիչ ժամանակ առաջ ծագած մի հերձուածի առիթով, որի անդամները ընդունում են Հայր Իօհանին, որպէս աստուածութիւն, եւ աղօթում են Նրա պատկերի առաջ: Այս հերձուածի հիմնադիրն է Սոլիգալիչի գաւառի մի գիւղացի, որ կազմել է «Երրորդութեան համագոյակցի՝ սրբոյ մեծի Հօրն Յովհաննու Իլիչի Սերգեյեվին» աղօթքը: Այս աղօթքի առիթով Հայր Իօհանը արդէն տպագրել էր լրագիրներում մի մերժող նամակ, բայց հերձուածը չէր դադարում գոյութիւն ունենալուց:

Սակայն ինչպէս երեւում է, այդ աղանդի հետեւողները չեն սահմանափակվում միայն յիշեալ տեղում եւ գտնվում են նաեւ կայսրութեան ուրիշ մասերում:

Ահա թէ ինչ է գրում Պետերբուրգսկի Լիստօկ թերթը այդ առթիւ.—

Նորերումս Օրէնիէնբաումի եկեղեցու աւագ քահանայ հայր Դիմիտրիի մօտ գալիս են մի քանի կանայք, եւ խնդրում են նրանից կատարել եկեղեցական պաշտամունք եւ աղօթել հայր Իօհան Կրոնշդատսկու բարեյաջող ճանապարհորդութեան մասին:

Քահանան կատարում է խնդիրքը, սակայն ժամերգութեան ընթացքում յանկարծ անսպասելի կերպով աղօթողների միջից լսվում են ձայներ, յայտարարող որ Իօհան Կրոնշդատսկին—Քրիստոս է եւ եկեղեցու ներկայ Տիկին Պորֆիրիան—Աստուածածինը:

Եկեղեցու երկրորդ քահանայ հայր Յօհան, վրդովուած այդ բանից, սկսում է սաստ կերպով հասկացնել աղօթողներին իրենց մոլորութիւնը, իսկ վերջիններս էլ իրենց հերթում հակառակում եւ վէճի են բռնվում քահանայի հետ: Վէճը դադարեցնելու եւ յուզուած կրքերը հանդարտեցնելու համար, հայր Դիմիտրի կարգադրում է հեռացնել անմիջապէս աղօթողներին եկեղեցուց եւ դրա հետ միասին հրաւիրում է նրանց իր մօտ զրոյցի, ուր նրանք կարող են իրենց կարծիքները յայտնել:

Աղանդաւորները այդ զրոյցի ժամանակ եւս առաջուայ պէս բացարձակապէս յայտարարում են, որ հայր Իօհան Կրոնշդատսկի ինքը Քրիստոս է եւ Պորֆիրիան Աստուածածինը:

—Դուք ձեզ կարծում էք Աստուածածի՞նը—հարցնում է քահանան Պորֆիրիային:

—Ես... ոչ, ոչ, Աստուած մի արասցէ, ես երբեք այդպիսի մի բան չեմ ասել, եւ չգիտեմ այդ ո՛րտեղից են դրանք հնարել:

—Լսում էք—դառնում է քահանան աղանդաւորին—ինքը Պորֆիրիան հերքում է այն ինչ որ դուք հաստատում էք:

—Դա ոչինչ չի նշանակում—պատասխանում են նրանք—երեւի մենք արժանի չենք որ նա մեզ «Թագնուած ճշմարտութիւնը» յայտնէ:

—Բայց ինչո՞վ դուք կարող էք հաստատել ձեր խօսքերը:

Այդ ժամանակ վիճողների միջից առաջ է գալիս մի աղջիկ, սպիտակ թաշկինակը գլխին, եւ սկսում է Սուրբ Գրքից հատուածներ բերել: Նա կարդում է միեւնոյն ժամանակ այդ Կրոնշդատսկու, Քրիստոսի ծննդեան տօնի առթիւ գրած մի տեղակից հետեւեալ տողերը.

«... Այսօր ծնաւ նա, որը բոլորին կեանք է տալիս:»

Այդ ծնուողը—բացագանչում է աղջիկը—ահա հենց ինքը հայր Կրոնշդատսկին է:

—Բայց ինչպէս դուք այդ բանին հաւատում էք, երբ ինքը Կրոնշդատսկին հերքում է այդ, հարցնում է քահանան:

—Նշանակում է մենք արժանի չենք որ նա յայտնի մեզ այդ մասին:

Եւ ի՞նչքան էլ քահանան փաստեր կը բերէր, աղանդաւորները յամառ կերպով պնդում էին որ հայր Իօհան Կրոնշդատսկին—Քրիստոս է, Պորֆիրիան—Աստուածածինը, եւ վաճառական Պետրովը—Միքայէլ հրեշտակապետը:

Աղանդաւորները այդ միջոցին նկատում են եկեղեցի մտնող վաճառական Մօկինին, որը սովորաբար իր շոգենաւերով եւ կառքերով տանում է պէտք եղած տեղեր հայր Իօհան Կրոնշդատսկուն եւ աղաղակում են.

—«Ահա եւ Պօղոս առաքեալը» լսո՞ւմ ես—դառնում է քահանան Մօկինին:

—Ո՞վ. ե՞ս. ե՞ս եմ Պօղոս առաքեալը. ո՞վ է այդ ասողը:

Քահանան նորէն դարձաւ աղանդաւորներին:

—Է՞հ, տեսնում էք Մօկինն էլ հաստատում է որ դուք սխալվում էք, իսկ դուք այնու ամենայնիւ չէք կամենում ձեր մոլորութիւնից հեռանալ:

—Դուցէ նա ինքն էլ չգիտէ, որ նա Պօղոս առաքեալն է, ամէնքին չէ տրուած, եւ ամէնքը արժանի չեն ճշմարտութիւնը հասկանալու կարողութիւնը ունենալու, հարկաւոր է մաքրել:

Ցետոյ աղանդաւորները յայտնեցին որ Օրէնիէնբաումը, նրանք համարում են Նազարէթը, ուր ծնվեց Քրիստոս:

Զրոյցը ոչ մի հետեւանք չունեցաւ, եւ ըստ երեւոյթին աղանդաւորները իրենց համոզման մէջ էլ մնացին:

⁂

Կոմս Տոլստոյի մօտիկ ազգականներից մէկը, դիմել էր նշանաւոր գրողին, նրա կարծիքը հարցնելով երեխաների կրթութեան մասին:

Նօվօյէ Վրեմիա թերթը բերում է մեզ մի քանի հատուածներ այն նամակից, որ որպէս պատասխան գրուած լինելով կոմսի կողմից յիշեալ նամակին, երեւացել էր Աթենաում լրագրում:

«Թող երեխաները,—գրում է Տոլստոյ—ամեն ինչ իրենք կատարեն իրենց համար, թող իրենք դուրս թափեն իրենց աւելցուկները, թող մաքրեն իրենց կօշիկները եւ շորերը, թող իրենք լցնեն իրենց լուացարանի ջուրը, թող հաւաքեն իրենց սենեակ, բաց անեն ճաշի սեղանը եւն: Հաւատացէք ինձ որ որքան էլ չնչին բաներ են դրանք, նրանք ձեր զաւակների երջանկութեան համար, աւելի կարեւոր են քան ֆրանսերէն լեզուի, պատմութեան եւ այլն գիտենալը: Ճիշտ է, այդտեղ առաջ է գալիս հետեւեալ դժուարութիւնը. առ հասարակ երեխաները հաճոյքով կատարում են այն, ինչ որ կատարում են իրենց ծնողները, եւ դրա համար էլ ես խնդրում եմ ձեզ այդ բոլորը ինքներդ էլ արեցէք: Հէնց առաջին անգամից դուք բաւականութիւն կը զգաք, իսկ երեխաները աւելի բաւական կը լինեն: Եթէ դրան աւելացնէք նաեւ դաշտում կամ նոյն իսկ մարգերում աշխատանք, դա շատ հիանալի կը լինի, թէեւ շատ անգամ անօգուտ ժամավաճառութիւն է համարվում այդպիսի աշխատանքը:

Անձամբ իր կարիքները հոգալու անհրաժեշտութիւնը, ճանաչուած է ամենալաւ դաստիարակիչներից: Հաւատացէք որ առանց այդ պայմանի, անկարելի է բարոյական կրթութիւն, անկարելի է ունենալ այն գիտակցութիւնը որ բոլոր մարդիկ եղբայրներ են:

Ցետոյ մի ուրիշ նկատողութիւն, եթէ հնար չկայ կատարելու, բոլորն այն ինչ որ ես ասացի, թող գոնէ երեխաները այնպիսի պայմանների մէջ դրուեն, որ կարողանան զգալ որ իրենց համար լաւ չէ որ նրանք չկատարէին այն, ինչ որ հարկաւոր էր կատարել: Ամենից գլխաւորը՝ մի վախեցէք ծիծաղելի երեւալուց՝ վատ արարմունքների ինը տասներորդականը, կատարվում է այն պատճառով, որ մարդիկ վախենում են ծիծաղելի երեւալուց:

ԱԲԵԼ ԱՊՐԼՍԵԱՆՑ

ՔՂԻՒ

ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Այս ալ հինգերո՛րդ անգամն է որ որոշումները կը տրուին, Քղեցին կը պատրաստուի ընդունիլ իր Տեղապահը կամ Առաջնորդը, այս կամ այն վարդապետը ճամբայ ելլելու վրայ կ'ըլլայ, ու յանկարծ... այդ մասին տածուած ամէն յոյս ջուրը կ'իյնայ, սանկ ոչինչ պատճառներով, որոնց շարքին մէջ պատրուակներն ալ չեն որ կը պակսին: Եւ, այսպէս, թէ այնպէս, երկու երկար տարիներ սահեցան ապարդիւն:

Մարդ ցաւագին զգացումով մը պիտի հետեւէր յուսախաբութեանց այս հինգ արարուածներուն, պարբերաբար, չկրնալով երբեք բացատրել թէ այսքան լուրջ ու կարեւոր գործ մը ինչպէս խաղալիկ կրնայ դառնալ եղեր սա՛ տեսակ երկրորդական նկատումներու, որոնց յատկանշական իսկութիւնը պիտի ցուցնեմ հոս, ժամանակագրական կարգով:

1. Երկու տարի առաջ, Փառէն վարդապետ Քղիի Տեղապահ կ'որոշուի, իրեն յաջորդ նշանակուելով Վահրիճ վարդապետ. հրահանգները, հեռագիրները կը փութացուին Կեդրոնէն ու Քղիէն: Ամենքս անհամբեր կը սպասենք, որովհետեւ սո՛սկ զրոյց մը չէ եղածը, այլ վարչական լուրջ որոշում մը: Սակայն օրին մէկն ալ կը լսենք թէ խնդիրը փոխուած է: Ինչո՞ւ:—Որովհետեւ Ազերդցիք թող չեն տար իրենց Տեղապահը. ու Վահրիճ վարդապետն ալ, փոխանակ իր նոր պաշտօնատեղին երթալու, Տրապիզոնի ճամբով կը փութայ... «Վոսփորի գեղազուարճ ափերը:»

2. Ասկէ ետքը, գրեթէ միեւնոյն խրադարձութիւնները կը կրկնուին Իբրանոսեան վարդապետի շուրջը, սակայն աւելի կարճ միջոցի մէջ այս անգամ, ու նոյն ապարդիւն վերջաւորութեամբ գործը կը փճանայ. որմէ ետքը առաջնորդական ընտրութեան հրահանգ ղրկուեցաւ Կեդրոնէն:

3. Ընտրուած Առաջնորդն էր Եղիշէ Վ. Գալփաքճեանը. հակառակ կարգ մը խուլ շշուկներու, այն առեն կարծուեցաւ թէ, ասկէ լաւագոյն ընտրելի մը դժուար պիտի գտնուէր: Համայքի քօղը դեռ պատռուած չէր, իրականութեան վրայէն: Թերթերը չէին վարաներ գովեստի ու քաջալերանքի խօսքեր ուղղել անոր հասցէին. ու Քղեցին ալ իր Առաջնորդին կը սպասէր, ո՛րքան յուսալից նո՛յնքան անհամբեր: Մինչդեռ, Եղիշէ Վ. կարծես բոլոր այս փառքերէն չըփացած, աչքերը կը յառէր շա՛տ աւելի բազմապահանջ վիճակի մը հովուութեան պաշտօնին, դէպի Խարբերդ ղրկուելու կերպ մը կը խորհէր ու կը յաջողցնէր ալ, թո՛ղ ըլլար ասի առժամեայ նոյն իսկ, տեղին վիճակային գործերը կարգադրելէ եւ առաջնորդական ընտրութիւնն ալ կատարելէ յետոյ Քղի անցնելու խոստումով մըն ալ: Բայց այս դաղտնամիտ վարմունքներով պատճառ եղաւ որ Քղիի թեմն առեն մըն ալ վնասուի, թափուր մնալով, եւ ու՛շ իմացուեցաւ թէեւ մեր Նորընտիրը բնաւ տեղէն չարժելու մտադրութիւն չունի եղեր, ու ինքզինքը Խարբերդի ապագայ Առաջնորդը կարծելէ յետոյ, եպիսկոպոսանալու սանկ աղուոր եւ բաղ մըն ալ կը սնուցանէ եղեր, առանց միտքէն անցընելու թէ դեռ շատ կանխահաս էին այդ բոլորը:

4. Նորէ՛ն առաջնորդական ընտրութիւն կատարուելով՝ քուէները Տ. Տաճատ վարդապետի շուրջը կը վերադառնան: Պատրիարքարանը չի վարանիր այս ընտրութիւնն ալ վաւերացնել միւսներուն նման: Մինչ անմիջապէս յետոյ, Տաճատ վարդապետ ալ չի քաշուիր մերժել իր կարգին: Այսպէս անձնական հաշիւ մը կամ քմահաճոյք մը իսկ կը բաւէ հակադրելու ամբողջ համայնքի մը փափաքին ու նոյն իսկ Պատրիարքարանի դերակշիռ իրաւասութեան:

Այս բոլորին վերջ տալու համար, Քղեցին շատ գործնական միջոցի մը կը դիմէ, առաջարկելով որ Կեդրոնէն եռանուն ցանկը ղրկուելէ առաջ ընտրելիներուն հաւանութիւնը առնուի: Գեղեցիկ առաջարկ մը, որուն համար ոչ ոք ըսելիք կրնայ ունենալ, քանի որ փորձերը հաստատած են թէ՝ առանց ասոր ամէն բան անօգուտ է:

5. Վերջին Նորընտիրը... դէմ առ այժմ, Գնէլ վարդապետ Գալէմքեարեանն է: Արմաշական մը ինքն ալ, որուն շուրջը աւելի գիտակից համարում մը կազմուած է, հեռուէն ու մօտէն. սոսկ վերացիկ հմայքով մը չէ որ կը գնահատուի ան, որովհետեւ Քղեցին բաւական փորձառու եղած է այս մասին եւ այսպիսի պարագաներու մէջ ալ շատ աւելի զգուշաւոր:

Կը յուսայինք թէ տարիներու երկար սպասումէն ետքը, իրապէս վերջինը ըլլար այս կարգադրութիւնը ու գործերն ալ այդ երեւոյթն ունէին արդէն, քանի որ Գնէլ վարդապետ հաստատապէս յայտնած էր թէ պատրաստ է մեկնելու իր պաշտօնատեղին: Ուստի լարուած ուշադրութեամբ կը հետեւէինք խնդրին շուրջ դարձող լրագրական տեղեկութիւններուն: Անհամբեր ենք ու կը զարմանանք թէ ինչո՞ւ ճամբայ չելլեր Քղիի Առաջնորդը, ամէն բան վերջացած ըլլալով հանդերձ: Ժամանակը կ'անցնի ու մենք կը հանդիպինք միշտ երկրորդական պարագաներու, Գնէլ վարդապետի անունին կից: Հոս ու հոն այցելութիւններ, պաշտօնէն դուրս գործեր, զորս ուրիշի մըն ալ յանձնել կարելի էր, օր առաջ իր թեմին հասցնելու համար Քղիի Նորընտիրը:

Այսպէս եւ այնպէս, մինչ ժամանակը սա՛ տեսակ քաշքշուքներով կ'անցնի ու ձմեռը ճամբաներուն կը սպառնայ, անդին միեւնոյն առեն գործն ալ կը թնճկլի:

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (29)

ԹՕՂ ՊՈՒՐԺԷ

ՍԻՐԱՅԻՆ ՈՃԻՐ ՄԸ

Դ.

ԱՌԱՋԻՆ ԺԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ելէն այնքան գոհ կը զգար ինքզինքը՝ Արմանի ներկայութեան պատճառաւ՝ որ ալ եւս միտքէն չէր անցըներ դիտել զայն: Արման կը յայտնէր իր սէրը, եւ ասիկա կ'ապացուցանէր, իրեն համար զոհելով աշխարհիկ կեանքը, թատրոնները, ակումբը, եւ շաբթուան մէջ, մինչեւ երկու-երեք իրիկուն միայն անցընելով: Ինչ չահ պիտի ունենար իրեն սուտելու, եւ ինք ի՞նչպէս անձնատուր չըլլար այդ աստուածային երանութեան:

Երբ կը հասնէր առտուն այն օրուան, որ իրենց ժամադրութեան համար ընտրուած էր, Ելէն իր առտնին գործերուն վրայ հսկելու ուժ չէր ունենար: Երջանկութեան սպասումը այնքան բուռն կերպով կը սեղմէր զայն որ տառապանքի կը յանգէր: Ինչպէս առաջին անգամ, ժամադիր եղած օրուան առտուներն ալ երկարատեւ անուրջներու մէջ կը թաղուէր, ուժասպառ եւ տենդոտ. վառարանին անկիւնը նստած՝ շատ զգալէն առաջ եկած անձկութիւն մը կ'ունենար, որ հեշտանքներու կը փոխուէր, երբ Սթոքոլմի փողոցի փոքր յարկաբաժինը կ'երթար, որ միշտ միեւնոյնն էր: Երրորդ ժամադրութեան՝ Արման ուզելով ուրիշ յարկաբաժին մը վարձել միեւնոյն տան մէջ, մանկամարդ կինը խնդրած էր Արմանէն՝ նախկին յարկաբաժինը չթողուլ, այն յարկաբաժինը՝ որ վկայ եղած էր իր առաջին սիրային արբշռութեան: Այս պատճառաւ՝ հարկ եղած էր ամսականով վարձել յարկաբաժինը եւ ո՛չ թէ օրականով: Արման նախ զգուշացած էր այդ բանը ընելէ, կարծեցեալ տրամաբանութեամբ մը. բայց իրականութիւնը սա էր թէ Արման փորձառութեամբ գիտէր որ խզումները մեծապէս կը դիւրանային, երբ ժամադրավայրը փոխուէր ամէն անգամուն: Թէեւ շատ առատաձեռն եւ հարուստ էր Արման, բայց առանց ինքզինքին խոստովանելու յայտնապէս, չափազանց կը գտնէր այն տարբերութիւնը որ կար մէկ յետ միջօրէի համար Տիկին Բալմիրի վճարած քսանըհինգ ֆրանքին եւ այն չորս հարիւր ֆրանքին միջեւ, որ կը ներկայացնէր ամսական վարձքը: Ասով հանդերձ, տեղի տուած էր, սա պատճառաւ որ չահու փոքր խնդիր մըն էր եւ, գձուձ բան մը կը նկատէր անոր վրայ խորհիլ: «Վեց ամսուան համար, որ պիտի տեւէ ասիկա, չարժեր...» ըսած էր մտովի: Բայց վստահօրէն Ելէն յափշտակուած էր այս զիջումին վրայ: Որքա՜ն կանուխէն Ելէն անհատական բնակարանի մը պիտի վերածէր այդ հասարակ յարկաբաժինը, ուր հետզհետէ բերած էր կանացի սիրուն առարկաներ, մուշտակներ, մերկ ոտքերուն անցընելու համար, ժանեակ մը իր սարսռացող ուսերուն վրայ նետելու, կերպասներ՝ սեղանը ու թիկնաթոռներուն յենարանները ծածկելու, շրջանակ մը՝ Արմանի լուսանկարը դնելու համար անոր մէջ: Մանկամարդ կինը չէր տարակուսած թէ այս փոքր հոգածութիւններէն իւրաքանչիւրը կրկնակի մտերմութիւն մը կը պատճառէր Արման տը Բէրնի, ապագայ բաժանման դժուարութեան մասին, եւ կ'ապացուցանէր թէ փորձառու կնոջ մը հետ գործ ունէր: Բոլոր վիպային կիներուն պէս, Ելէն կը զբաղէր իրենց զգացած հեշտանքին փափկութեամբ, սիրոյ զգացման նկատմամբ հոգածութիւն մը ունենալով կարծես: Ցաւս ցուփակեցի մը ինչ որ բոլորովին անիմանալի կը դարձնէ այս կարգի կին մը, սա է թէ ինք վարժուած է հաճոյքի բաները զատելու սրտի բաներէն եւ այդ հաճոյքը վայելել նուաստացուցիչ պայմաններու մէջ. մինչ վիպային եւ սիրող կինը ամէնէն ազնիւ յափշտակութեամբ խառնուած հաճոյքը ճանչցած ըլլալով, իր վայելքները կը տոգորէ իր բարոյական յուզումներուն համար ունեցած պաշտամունքովը: Ելէն խոլ զգացումներու եւ գրկախառնութեանց անձնատուր կ'ըլլար սիրային երկիւղածութեամբ, գրեթէ միսթիքական պաշտելութեամբ: Այդ երկիւղածութիւնը կը զգար այն անձին նկատմամբ, որ իբր անվիճելի էակ մը, սիրել սորվեցուցած էր իրեն: Մէկ քանի օրուան անձնալքումէ մը յետոյ, որ առաջ եկած էր ֆիզիքական վայելումի մը նորութենէն, Արման ի զուր ուզած էր բազմապատկել իր եռասիրութիւնը. իր սիրուհին միշտ միջոցը կը գտնէր ա՛լ աւելի սիրելու զինքը: Եթէ Սթոքոլմի փողոցի ժամադրութենէն ուշ մնար, այնքա՛ն հպարտութիւն կը զգար զայն մասնակից ընելու համար զգացումներուն մաքրամաքուր պայքարին որ գրեթէ ինքզինքը երախտապարտ կը զգար անոր հանդէպ: Եթէ, վերջին պահուն, իր հանգստութեան համար միայն, Արման փոխէր ժամադրութիւնը, հեզահամբոյր կինը դարձեալ հաճոյք կը զգար, խորհելով թէ իր սիրեցեալ պաշտելին սարուկն էր, երբ անոր սեփական բան մը, զոր ուզածին պէս իր քմահաճոյքին համաձայն կը վարէր: Միթէ շա՛տ սուղի չէր նստեր իրեն՝ այն յափշտակութիւնը զոր կը զգար սանդուխէն վեր բարձրացած պահուն: Ահ, որքա՛ն փոյթ չէր հիմա ուրիշներու կողմէ գիտուիլ:—Բանալիին ճանչնալը լսել փականքին մէջ,—որովհետեւ իրեն համար բանալի մը ունէր.—Պտտիլ այն երեք սենեակներուն մէջ, ուր կը գտնուէր իր բովանդակ սիրային կեանքը եւ մանաւանդ իր քով պահել Արմանը, բոլորովին իր քով... Մթնելու վրայ էր, առարկաները կը կորսնցնէին իրենց շրջագիծերը, ու ինք, մանկամարդ կինը պառկած Արմանի թեւերուն մէջ, մտիկ կ'ընէր քաղաքին հեռաւոր աղմուկը, մօտակայ երկաթուղիին ժխորը, եւ պատուհաններուն տակ, փոքր աղջիկներուն շրջանապարը, որոնք կ'եթային երգելով. «Հովիւ մը կար...» այն առեն Ելէն այնպիսի գորովագին համբոյրներ կու տար իր սիրեցեալին որ այս վերջինը հոգածու շեշտով մը կը հարցնէր. «Ի՞նչ ունիս....»—«Բայց կը սիրեմ...» կը պատասխանէր մանկամարդ կինը:

(Շարունակելի)

Ու հակասական լուրերը դարձեալ ծայր կուտան թերթերուն մէջ։

Օրին մէկը կը կարդանք թէ, Բղեցիք իրենց Առաջնորդին ճամբու ծախքը Խօշմաթլեան տան յանձնած են, Պոլիս ղրկուելու համար։ Ցաջորդ շաբթուն ալ կ'իմանանք թէ Պատրիարքարանը տեղեկութիւն իսկ չունի այդ մասին։

Վերջ ի վերջոյ սա՛ կ'ըլլայ լսածնիս. — «Գնէլ վարդապետ առ այժմ (՞) Բղի չի կրնար մեկնիլ, վերահաս ձմրան պատճառով։»

* *

Իբրեւ Բղեցի, ամէնուն հետ կը ցաւինք որ այս բազմակարօտ Վիճակը մօտ երկու-քուկէս տարիներէ ի վեր առանց Առաջնորդի կը մնայ։ Շատ անգամ գրած ենք թեմական գործերուն արդիւնաւորելի ճակին վրայ, մի առ մի երեւան բերելով բոլոր այն պատճառները, որոնք Առաջնորդի մը ներկայութիւնն անհրաժեշտ կը դարձնեն նոյն թեմին մէջ։ Եկեղեցական, կրթական, տնտեսական, վանական բարդ խնդիրներ կան, որոնք տարիներով անխնամ մնացած, խառնափնթոր թնճուկի մը հանգամանքն առած են, մինչ իր կարգին, ամուսնական զեղծումներու կծիկն ալ չատոնց քակուած է արդէն, օրէ օր վատթարացումի ցանցին մէջ պատառելով համայնքին բարոյական կեանքը։ Խղճի, պատւոյ ու կրօնական օրէնքի զեղծումներ, որոնք կը բազմապատկուին հետզհետէ, եւ որոնց առաջքը առնելու կարող եւ իր կոչումին գիտակցութիւնը ցուցնող՝ միայն մէկ քահանայ ունինք ամբողջ Բղի մէջ, Նորընծայ Տ. Բաղդասար, որ աւելորդ է ըսել թէ՝ ոչինչ կրնայ ընել մինակը, երբ հովուի մը ազդեցութիւնն ալ վերցած է այս պահուս՝ զեղծանողներուն վրայէն։

Անգամ մըն ալ կրկնել հարկ չէ, ինչ որ ժամանակին մանրամասնած ենք եւ օրինակներով իսկ բացատրած։ Նոր ըսելիք մը եթէ ունինք, սա էր թէ՝ այդ բոլորը հիմա շատ աւելի տխուր հանգամանք մը առած են. եւ ասիկա՝ բնականօրէն, քանի որ անհովիւ թեմի մը գործերը տարուէ տարի դէպի լաւը չէ որ պիտի երթային։

Իբրեւ Բղեցի, կը ցաւինք ասոր համար, բայց իբրեւ պարզ անհատ կը զարմանանք, կը չուարինք, տեսնելով թէ՝ Պատրիարքարանի մը գերակշիռ որոշումները, վճիռներն իսկ կրօնական գործերու մասին դիւրաւ կը բեկանին, կը փոփոխուին, այնքան անգամներ յաջորդաբար, եւ իր իրաւասութեան ենթակայ այս կամ այն վարդապետին անձնական նկատումներուն համեմատ։

Ի՞նչ կերպով կարելի էր ըմբռնել այս տարօրինակութիւնը, որուն երեսէն կը տուժէ Բղին, այսքան տարիներէ ի վեր։

* *

Գնէլ վարդապետի պարագան սակայն գէթ էապէս կը տարբերի, թէեւ միւսը միեւնոյնն է Բղիի համար։ Ճամբու ծախքի խնդիր մըն է, որ իր կարգին անհագին արգելք մը դարձած է այս պահուս, ամբողջ Վիճակ մը իր Առաջնորդի ներկայութենէն զրկելու աստիճան։ Ցայտնի չէ՝ թէ դրամը իրօք յանձնուա՞ծ է Խօշմաթլեան տան, ու եթէ այո՛, Պատրիարքարանը ինչո՞ւ տեղեկութիւն չունենայ այդ մասին։ Որոշապէս գիտցուածը սա՛ է թէ յամառ դատուած է Գնէլ վարդապետի մեկնումը յետաձգել, եւ ասիկա անո՛ր համար որ ճամբու ծախքը մէջտեղ կը խաղայ, ու Պատրիարքարանը չէ՛ ստացած այդ գումարը։

Հո՛ս է արդէն զարմանալին։

Բղիի թեմը, որ տնտեսապէս ա՛յնքան նեղ վիճակ մը ունի, եթէ նոյն իսկ անմիջապէս չի կրնար վճարել այդ գումարը, կարելի չէ՞ր որ Կեդրոնէն առժամապէս հոգացուէր հարկ եղածը, Նորընտիր Առաջնորդը առանց յետաձգումի փութացնելու համար իր պաշտօնատեղին, որ տարիներէ ի վեր զրկուած կը մնայ հոգեւոր հովուի մը հոգատարութենէն։ Ասիկա անմիջական պէտք մըն էր, ու ինչո՞ւ այսպէս յետաձգուելով անորոշութեան մատնուէր, ինչո՞ւ։

Ամէնքս ալ գիտենք թէ, ատենին, Պատրիարքարանը չվարանեցաւ իր կողմէն լիաթոշակ ամսական յատկացնել Արսլանեան Սրբազանի եւ օգնականին՝ Վահրիճ վարդապետին ալ, երբ Վան ղրկուեցան։ Նոյնպէս, այս կարգի զոհողութիւններ եղած են Տիարպէքիրի Առաջնորդութեան համար, տարբեր առիթներով. թողո՛ւնք ուրիշները։ Երբ այսպիսի ընդարձակ ու Բղիէն շա՛տ աւելի հարուստ Վիճակներ կեդրոնէն նիւթական դիւրութիւններու կ'արժանանան, Բղին ինչո՞ւ անտես կ'առնուի, մանաւանդ որ Բղիի համար Պատրիարքարանի ընելիքը՝ առժամեայ փոխառութիւն մը պիտի ըլլար պարզապէս։

Եղածը՝ եղած է սակայն, ու շնորհիւ բոլոր այս քաշքշուքներուն, Բղեցիք պիտի պարտաւորին դեռ քանի մը ամիս ալ սպասել, մինչեւ որ ձմեռն անցնի, ճամբաները բացուին ու Գնէլ վարդապետ ճամբայ ելնէ դէպի Բղի։

Կեդր. Վարչութեան մասնաւոր ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք Բղիի Վիճակին վրայ, ու միեւնոյն ատեն կը յիշեցնենք թէ այս կարգի յետաձգումներէ ո՛րքան վնասուած է այդ թեմը։

Տիարպէքիր ԼԵՒՈՆ ՍՐԱՊԵԱՆ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Գնդապետ Տօքթ. Աղեքսանդր պէյ Արսլեան այս անգամ իր բնակութիւնը հաստատած է Բերա, Թարլա-Պաշի թիւ 121, ուր կը գտնուի առաւօտ եւ երեկոյ, իսկ կէս օրուան միջոցները, ուրբաթ եւ կիրակին զատ կը գտնուի Պաղճէ-Գաբու Մինասեան դեղարանը։ 9—9

Արտաքին Լուրեր

ՎԻԼՀԷԼՄ Բ.Ի ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Մեկնում Լոութէր-Քեսլէն. — Հացկերոյթ Լորտ Ռոզպէրիի կողմէ. — Վիլհէլմ Բ. ճամբայ կ'ելլէ դէպ ի Քիլ:

Լոնտոն, 20 Նոյեմ. — Գերմանիոյ կայսրը այս առտու ժամ 9.15ին, կառախումբով Լօութէր-Քէսլէն ճամբայ ելաւ դէպ ի Տալմէնի, Սկովտիա, ուր կը գտնուի Լորտ Ռոզպէրիի դղեակը։ Վիլհէլմ կայսրը, Լորտ Լընստէլի դղեակէն մեկնելէ առաջ, Լէտի Լընստէլի նուիրեց գեղակերտ ապարանջան մը, որուն վրայ կայ կայսեր մանրանկար կենդանագիրը՝ ականակուռ շրջանակի մը մէջ։ Վիլհէլմ Բ. նաեւ բազմաթիւ յիշատակներ՝ ժամացոյց, փողկապի գնդասեղ եւ այլն նուիրեց դղեակին մարդերուն. միանգամայն քանի մը արժէքաւոր հատորներ նուիրեց Լորտ Լընստէլի մատենադարանին համար։ Կայսրը բաց կառքով գնաց երկաթուղիի կայարանը՝ Լորտին հետ։ Կառախումբը մեկնելու պահուն Վիլհէլմ կայսրը սիրալիր կերպով սեղմեց Լորտ Լընստէլի ձեռքը եւ ջերմ շնորհակալութիւն յայտնեց դղեակին մէջ անցուցած հաճելի ժամերուն համար։ Վայրկեան մը ետքը ճամբայ ելաւ կառախումբը։ Գերմանիոյ կայսրը մուշտակէ խոշոր վերարկուի մը մէջ փաթթուած էր։ Կայարանին մէջ ժողովրդեան ստուար բազմութիւն մը հաւաքուած էր։ Կէսօրը կէս ժամ անցած Վիլհէլմ Բ. Տալմէնի հասաւ, ուր խուռն բազմութիւն հաւաքուած էր։ Գերմանիոյ կայսրը ընդունուեցաւ Լորտ Ռոզպէրիի կողմէ, որուն հետ անմիջապէս բազմեցան քառաձի բաց կառք մը։ Կառքը երբ կայարանէն կը մեկնէր, զինուորներու ջոկատ մը զինուորական պատիւներ ըրաւ, բայց այդ շարժումէն կառքին ձիերը խրտչեցան եւ սկսան դէպ ի ժողովրդեան կողմը երթալ. անմիջական արկած մը անպատճառ պիտի պատահէր, երբ սկովտական զինուորներու ընդհանուր հրամանատար Սըր Արչիպոլտ Հընթէր խոյանալով ձիերուն քով փութաց, բռնեց անոնց սանձէն եւ ճամբուն մէջտեղը բերաւ։ Կայսրը Տալմէնիի դղեակը հասնելուն ճաշեց Լորտ Ռոզպէրիի հետ, եւ յետոյ կառքով Քուինսֆէրրի գնաց, ուրկէ մտաւ Հոհենձոլերն զբօսանաւը։ Թնդանօթները սկսան գոռալ եւ զբօսանաւը նաւահանգիստէն ճամբայ ելաւ դէպ ի Քիլ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Մաքսային սակացոյցերը. — Վիճաբանութիւններ. — Ընկերվարական ընդդիմութիւնը. — Ծրագրին պատրաստութիւնը. — Ձմեռը եւ գործաւորները:

Պերլին, 25 Նոյեմ. — Գերմանիոյ Երեսփոխանական ժողովը, որուն նիստերը անցեալ շաբաթ օրէն ի վեր յետաձգուած էին, թէեւ այսօր վերսկսաւ իր գումարումները, սակայն Նախարարութեան ու մեծամասնութեան միջեւ կատարուած բանակցութիւններուն նկատմամբ շատ քիչ բան իմացուեցաւ։ Կ'ըսուի թէ կղերական կուսակցութիւնը հրաւիրեր է իր բոլոր անդամները բնաւ չբացակայիլ Երեսփ. ժողովէն յառաջիկայ երեք շաբաթներուն, վասն զի կը յուսացուի մաքսային սակացոյցի ծրագիրը ընդունիլ տալ, անոր զանազան յօդուածները մաս առ մաս քուէարկելու դրութեամբ։ Ծրագիրը տասներինէ մասերէ կը բաղկանայ, որով, մեծամասնութիւնը եթէ յաջողի գործադրել իր յատակագիծը, կարելի պիտի ըլլայ երկրորդ ընթերցման վիճաբանութիւնը Ծնունդէն առաջ աւարտել։ Պէտք չէ սակայն մոռնալ թէ ընկերվարական կուսակցութիւնը մտադիր է ամէն հարկ եղած քուէ պահանջել, որոնք 90 ժամուան պէտք ունին՝ այսինքն տասներեք նիստի։ Այդ պատճառաւ է որ մաքսային սակացոյցի ծրագրին վիճակը անորոշ կը մնայ։ Այսօր նորէն վիճաբանութիւն կատարուեցաւ նոյն ծրագրին վրայ՝ յանձնաժողովին կողմէ առաջարկուած նոր յօդուածի մը առթիւ, որ կարգ մը ներքին մաքսերու ջնջման կը վերաբերի։ Արմստադեան Պ. Ֆիլիպէք կ'ըսէ թէ այդ նոր յօդուածը բնաւ չի բռնաբարեր՝ գերման տէրութիւնը կազմող Պետութեանց միջեւ եղած մաքսային միութեան վերաբերեալ 1867ի դաշնագրութիւնը։ Ատենաբանը կը յարէ թէ այդ յօդուածին դէմ յարուցուած ընդդիմութեան պատճառը այն է որ հարկ պիտի ըլլար փոխել գերման տէրութեան հիմնական օրէնքին այն յօդուածը՝ որ կը վերաբերի 1867ի դաշնագրութեան։ Միշտ կարելի է փոփոխութիւնը կատարել, բայց պէտք է որ դաշնակցային Խորհրդին մէջ տասներինգ ձայներ չհակառակին։ Ներքին գործոց նախարար Բոզատովսքի կոմսը ըսաւ թէ դաշնակցային կառավարութիւնները պատճառներ ունին չընդունելու այդ փոփոխութիւնը։ Պ. ֆոն Բարտորվ առաջարկեց որ նոյն յօդուածը եթէ ընդունուի, 1910 յունուար 1էն առաջ չը գործադրուի։ Վերջապէս յօդուածը ընդունուեցաւ 90ի դէմ 145 ձայնով։ Այսօր գործածուեցան սպիտակ, կարմիր ու կապոյտ թուղթերը քուէարկութեան համար՝ «այո», «ոչ» եւ «ձեռնպահ»։

—Կը կարծուի թէ կառավարութեան պաշտօնատարները եւ Խորհրդարանին փորձագէտները ու անդամները որոնք նոյեմ. 14ին ներքին գործոց պաշտօնարանին մէջ հաւաքուեցան սէնտիքաներու մասին քննութիւն կատարելու, որոշեր են որ քննութիւնը տեղի ունենայ ամէնէն աւելի կարեւոր սէնտիքաներու նկատմամբ որոնք կրնան օրինակ ծառայել այդ կարգի զանազան համախմբումներու։ Այդ տեսակ համախմբումներ կը կազմեն հանքի ու երկաթի ճարտարագործները, մանուֆակտուրի տէրերը, քիմիական, ալքոլի ու շաքարի գործարանատէրերը եւ ապակիի ու թուղթի վաճառականները։ Առաջարկուեցաւ նաեւ քննութեան ենթարկել ապահովագրական ընկերութիւնները եւ օտար սէնտիքաներու ամէնէն կարեւորները՝ ինչպէս են քարիւղի ու նաւագնացութեան։ Քննելի կէտերն են սէնտիքաները կազմողներուն եւ անոնց գործածած մարդերուն թիւերը, կիրարկուած դրութիւնները եւ տեղական ու օտար հրապարակներու վրայ ապրանքներու վաճառման մասին ձեռք բերուած յաջողութիւնները. նաեւ փոքրաքանակ վաճառողներու վրայ ըրած ազդեցութիւնը եւ մանաւանդ այս վերջիններուն կողմէ գիներու սահմանումը։ Բոզատովսքի կոմսը յայտարարեց թէ ամէնէն աւելի պիտի քննուի սէնտիքաներուն ազդեցութիւնը հրապարակներու եւ գործաւոր դասակարգին վիճակին վրայ։ Քննութիւնը հաւանօրէն յունուարին պիտի սկսի՝ հանքային եւ «քոք» ածուխներու սէնտիքաներուն վրայ վիճաբանութեամբ մը։

—Գերմանիոյ հիւսիսային կողմը քանի օրէ ի վեր տիրող սաստիկ ցուրտը նորէն երեւան հանեց գործ չունեցող գործաւորներու խնդիրը։ Վորվերց լրագիրը կը գուշակէ թէ ձմեռը շատ խիստ պիտի ըլլայ եւ վերոգրեալ դասակարգը մեծ թշուառութեան պիտի ենթարկուի։ Վիճակագրութիւնը ցոյց կուտայ թէ հոկտ. ի վերջը, անցեալ տարուան նոյն ատենին հետ բաղդատելով, կացութիւնը քիչ մը լաւագոյն էր, բայց գործ չունեցող գործաւորներու թիւը հետզհետէ կը շատնայ, այնպէս որ հարիւր պարապ տեղի համար երկու հարիւր տասներեք թեկնածուներ կան։ Միւնխէնի քաղաքապետութիւնը 3 փր. 25 օրականով գործ պիտի հայթայթէ։

ԱՆԳԼԻԱ

Երեսփ. Ժողովին մէջ. — Անգլիացի վաճառականները Ֆրանսական Քոնկոյի մէջ. — Պոէրներուն ըլլալիք օգնութիւնը. — Մարոք. — Օտար ոճրագործները:

Լոնտոն, 20 Նոյեմ. — Երէկ, Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ երեսփոխան մը հարցուց արտաքին գործոց խորհրդականին թէ տեղեկութիւն ունի՞ թէ Ֆրանսական Քոնկոյի մէջ Անգլիայի վաճառականները կը վնասուին, վասն զի Ֆրանսայի կառավարութիւնը բացարձակ իրաւունքներ կուտայ արտօնատէրերու՝ որոնք հիմա կը պահանջեն երկրէն վանել անգլիացի վաճառականները. նաեւ թէ խորհրդականը կրնա՞յ ըսել որ ի՛նչ վիճակի մէջ են Ֆրանսայի կառավարութեան հետ կատարուած բանակցութիւնները՝ հատուցումներ ձեռք բերելու համար անգլիական հպատակներու։ Արտաքին գործոց խորհրդականը պատասխանեց թէ բրիտանական կառավարութիւնը համոզուած է որ ասիկա շատ կարեւոր գործ մըն է անգլիական վաճառականութեան համար, թէ ժամանակէ մը ի վեր այդ մասին բանակցութիւններ կը կատարուին Ֆրանսայի հետ եւ թէ որոշ առաջարկութիւններ ներկայացուեցան Ֆրանսայի կառավարութեան, որ հիմա կը քննէ զանոնք։ Հարցուեցաւ գաղթային նախարար Պ. Չէմպըրլէնի թէ Թրանսվալի ու Օրանժի Պոէրներուն համար նոր նպաստներ խնդրուա՞ծ են եւ թէ մտադի՞ր է այդ մասին խորհրդակցիլ պոէր զօրավարներուն հետ։ Պ. Չէմպըրլէն պատասխանեց թէ չի յուսար որ հարաւային Ափրիկէ ուղեւորելէն առաջ նոր տեսակցութիւն մը ունենայ պոէր զօրավարներուն հետ եւ թէ զօրավարներուն յայտնած կարծիքները ու իր պատասխանները արդէն հրատարակուած են։ Արտաքին գործոց խորհրդական Լորտ Քրանպորն ուրիշ հարցումի մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ Մարոքի բրիտանական ներկայացուցիչին կարծիքին նայելով, կարգ մը ցեղերու արտաքը այս միջոցիս ծանր մտահոգութիւններ պատճառելու հանգամանք մը չունի։ Խորհրդականը յարեց թէ, երբ պէտք ըլլայ, Անգլիոյ կառավարութիւնը պիտի կրնայ մարտանաւեր ղրկել՝ իր հպատակներուն ապահովութիւնը պահպանելու համար։ Սըր Հօուարտ Վինսընթ, նախարարական կուսակցութենէն, հարցուց ներքին գործոց նախարարութեան թէ տարիէ մը ի վեր ո՛րքան օտարականներ ներկայացած են Լոնտոնի ոստիկանական դատարաններուն, նաեւ թէ քանի որ յայտնի է թիւը այն ոճրագործութեանց, որոնց մասնակցած են օտարականներ, նախարարը տրամադի՞ր է քննելու այն խնդիրը թէ կարելի՞ է արտաքսելու իրաւունք մը հաստատել այն օտարականներու մասին՝ որո՛նք ոճիրներ գործած են։ Երեսփոխանը միանգամայն հարցուց թէ ինչ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին թոյլ չտալու համար որ Լոնտոնի կամ Անգլիոյ միւս քաղաքներուն մէջ հաստատուին՝ իբրեւ ծայրայեղ ոճրագործներ Պէլճիքայէն եւ ուրիշ Պետութիւններէ արտաքսուած անձեր։ Ներքին գործոց նախարարին ներկայացուցիչը պատասխանելով ըսաւ.

«Հոկտ. 31ին աւարտող տասներկու ամիսներուն 4,943 օտարազգիներ ներկայացան Լոնտոնի ոստիկանական դատարաններուն։ Միւս խնդիրներուն համար կանխահաս է որ եւ է յայտարարութիւն ընել եւ կամ կարծիք մը յայտնել այդ մասին, քանի որ արքայական յանձնաժողովը դեռ չէ ներկայացուցած իր տեղեկագիրը՝ օտարներու գաղթականութեան խնդրին վրայ։»

ՊՈԷՐ ԶՕՐԱՎԱՐՆԵՐԸ

Պոէր զօրավար ու կինը Լոնտոնի մէջ հիւանդ. — Տըլարիի ուղեւորութիւնը:

Լոնտոն, 20 Նոյեմ. — Լուի Պոթա զօրավարը երեք օրէ ի վեր հիւանդ է, կիրակի առտու, երբ նորէն Հոլանտայէն նկարիչ Վան Վէլիի դիմացը պիտի կենար կենդանագրին պատրաստութեանը համար, սաստիկ ցաւեր զգալով պարտաւորուեցաւ անկողին մտնել։ Բժիշկ բերուելով հաստատուեցաւ թէ մէջքի փամփուշտը բորբոքած է։ Պոթա այսօր աւելի աղէկ է, բայց իրիկուան նորէն աւրուեցաւ։ Տիկին Պոթա ալ հիւանդ է եւ սաստիկ հարբուխէ կը տառապի։ Պոթա ու կինը որոշած են, քիչ ատենէն, Հարաւային Ափրիկէ դառնալ.

—Տըլարի, որ Պրիւսէլէն Պէրլին կ'ուղեւորի, ուր կը գտնուի իր կինը, յառաջիկայ ամսուն հարաւային Ափրիկէ պիտի ուղեւորի։ Տըլարի երբ հարաւային Ափրիկէէն դէպ ի Եւրոպա ճամբայ ելաւ, ճամբու ծախքի համար փոխառութիւն մը ըրաւ եւ հիմա իր ծննդավայրը դառնալուն իր սեփհական մէկ գետինը պիտի ծախէ այդ պարտքը վճարելու համար։ Պոէր երեք զօրավարներն ալ որոշած են հարաւային Ափրիկէ դառնալ։

ԲԱՆԱՄԱՅԻ ՋՐԱՆՑՔԸ

Քոլոմպիայի ձգձգումները. — Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարը. — Բուռն սակարկութիւն մը:

Լոնտոն, 20 Նոյեմ. — Նիւ-Եորքէն հետեւեալը կը հեռագրեն. — «Արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյ կը տեսնէ թէ Քոլոմպիոյ դեսպան Պ. Քոնչա, խափանարար ընթացքի մը կը հետեւի, Բանամայի ջրանցքին վերաբերեալ դաշնագրութեան կնքումը յապաղեցնելու համար։ Պ. Հէյ նորէն գրեց Պոկոթայի (Քոլոմպիոյ մայրաքաղաքը) իր դեսպանին որ Քոլոմպիոյ կառավարութեան համաձայնութեամբ կարգադրէ վէճի տակ եղած քանի մը խնդիրներ։ Կ'ենթադրուի թէ Պ. Քոնչայի ընթացքը արդիւնք է իր կառավարութենէն ստացած հրահանգներուն։ Ինչ որ ալ ըլլայ, Պ. Հէյ, հաստատապէս որոշած է, Մ. Նահանգաց Խորհրդարանը չգումարուած, խնդիրը կարգադրել։

Նիւ-Եորք. — Ուաշինկթընէ այս տեղի լրագիրներուն ղրկուած հեռագիրները նորէն կը յիշեն կարգ մը զրոյցներ թէ Քոլոմպիա չափազանց գին մը կը պահանջէ Բանամայի ջրանցքը յանձնելու համար։ Այդ հեռագիրները կը յարեն թէ Քոլոմպիոյ կառավարութիւնը շատ խիստ սակարկութիւն մը կը կատարէ Մ. Նահանգաց կառավարութեան հետ։ Միեւնոյն զրոյցներուն նայելով, Քոլոմպիա ֆրանսական Ընկերութենէն ալ չափազանց պահանջումներ ըրեր է եւ թէ Մ. Նահանգաց կառավարութենէն եւ ֆրանսական Ընկերութենէն եղած պահանջումները անոր համար տարապայման կը նկատուին որ Քոլոմպիոյ ներկայ նախարարութեան կացութիւնը այնքան հաստատուն չէ։ Կը կարծուի թէ Պ. Հէյ դիտել տուեր է Քոլոմպիոյ թէ Նիքարակուայի ճամբան միշտ կարելի կ'ընծայէ ջրանցքին շինութիւնը։

ՍՊԱՆԻԱ

Խորհրդարանին մէջ. — Աղմկալից տեսարաններ. — Ուսանողի մը մահը խռովութիւններու հետեւանքով:

Մատրիտ, 21 Նոյեմ. — Խորհրդարանի նիստը անհնարին եղաւ նախարարութեան, ազատական կուսակցութեան, խորհրդարանական դրութեան եւ ամէն անոնց համար որոնք մասնակցեցան այն աղմկալից տեսարաններուն, որոնք առաջ եկան Պ. Ռոմէրօ Ռոպլէտոյի ըրած բանախօսութեան պատճառաւ։ Ժողովին ատենապետը չկրցաւ զսպել աղմուկը եւ ինքզինքը ծածկեց։ Պ. Ռոմէրօ Ռոպլէտօ յուսահատած կը թուէր Պ. Սակաստայի պատասխաններէն եւ Պ. Արմիջօ մարքիզին հերքումներէն։ Պ. Սակաստա ժողովասրահէն դուրս ելաւ, այն պահուն երբ դատական, հանրօգուտ շինութեանց եւ ելմտական նախարարները միջամտեցին վիճաբանութեան եւ ապացոյցը տուին թէ Պ. Ռոմէրօ Ռոպլէտօ յաջողած էր երկպառակութիւն ձգել այն կուսակցութեան մէջ, ուր կ'ուզէր մտնել վերջին շաբթուն։

—Զրոյց եղած ըլլալով թէ կրօնական հաստատութեան վերաբերող ուսանող մը մեռած էր խռովութիւններու հետեւանքով, ժողովուրդը յուզուեցաւ բուռն կերպով։ Հարցաքննիչ դատաւորը հրամայեց դիազննութիւն կատարել։ Դիազննութեան արդիւնքը յայտնի չէ դեռ, բայց վախնալով թէ ցոյցեր կ'ըլլան այդ կրօնական հաստատութեան դէմ, զգուշական միջոցներ ձեռք առնուած են։

ՎԱՐՍՕԼԻՆՕՍ ԱՒԱԶԱԿԸ

Հետաքրքրական պարագաներ. — Մարքիզի մը ձերբակալութիւնը. — Վարսօլինօ ինչպէս աւազակ եղաւ. — Վրէժխնդրական երդում մը:

Հռոմ, 18 Նոյեմ. — Վարսօլինօ աւազակին արբանեակները կամ պաշտպանները երեւան բերելու համար Սիկիլիոյ մէջ կատարուած խուզարկութիւնները եւ ձերբակալութիւնները շահեկան պարագաներ ի յայտ կը բերեն։ Այդ աւազակը չէ ձերբակալուած դեռ։ Բարտովա մարքիզին դղեակին մէջ, որ ձերբակալուող անձերէն է, հանդերձարանին մէջ գաղտնի դուռ մը գտնուեր է, որ կը բացուի եղեր սանդուխի մը վրայ, առաջնորդելով 300 մեթրէ աւելի երկայն ստորերկեայ ճամբու մը եւ իր հիւղը ըլլալով խոր հեղեղատի մը մէջ։ Այդ հիւղը գոցուած էր երկաթէ վանդակապատով մը, ծածկուած անթափանցելի մորմենիներով։ Ուրիշ գաղտնի բան մըն ալ երեւան եկեր է. մարքիզին լուսանկարը՝ աւազակի հագուստով։ Մարքիզին բոլոր ծառաները եւ վարձակալ ագարակապաններն ալ ձերբակալուեր են։ Ոստիկան-զինուորները խուզարկելով անտառը, քանի մը անձեր գտեր են, ծածկուած խիտ թաւուտներուն տակ, ուր կային աւազակի վերաբերեալ ամէն կարգի պաշարներ։ Շրջակայքի կալուածատէրերը ո՛չ միայն առատօրէն պաշար կը հայթայթէին, այլեւ պարբերաբար տուրք կը վճարէին, որով աւազակը կրցած էր խնայողութիւն ընել եւ իր կնոջ անունով հողեր գնել։ Արդարեւ աւազակութեան արհեստը շահաւոր է Սիկիլիոյ մէջ։ Վարսօլինօ համբաւ հանեց գլխաւորաբար 1894ին։ Կոլլեօ անուն աւազակի մը հետ կը գործէր. իրենց շահատակութիւնները ահ ու սարսափ տարածեցին երկրին մէջ։ Քանիցս ընդհարեցան զինուորներուն հետ, եւ երբ շատ մօտէն պաշարուած էին, շնորհիւ իրենց սքանչելի ձիերուն, կ'ելլէին արագօրէն։ Մուզոլինոյի պէս վրէժխնդրութեան պատճառաւ աւազակ եղած է Վարսօլինօ, որ մինչեւ երեսուն տարու իր ընթացքը բաւական լաւ եղած է։ Այդ ժամանակամիջոցին, իր եղբայրներէն մէկը, Լուիճի, Քալտիէրօ անուն մարդու մը կողմէ սպաննուեցաւ։ Ֆրանչէսքօ, այս օրուան աւազակը, եւ իր եղբայրը՝ Բաօլօ իրենց իսկ դագաղը տարին գերեզմանատուն։ Դագաղը փոս իջեցնելէ առաջ, երկու եղբայրները բացին զայն եւ ծծեցին վէրքէն հոսող արիւնը։ Այս արարքը կը համապատասխանէր վրէժխնդրական երդումի մը։ Կարգ մը մարդիկ գիտնալով թէ վրէժխնդրական զգացումը բուռն էր Ֆրանչէսքոյի մէջ, օգուտ քաղեցին անկէ, իրենց անձնական վրէժխնդրութեան գործիքը ընելու համար զայն։ Իբր իր եղբօրը սպանութեան մեղսակից ցոյց տուին մէկ քանի հոգի որոնց կեանքը զրաւել կ'ուզէին։ Երկու ամիս յետոյ, այդ կարծեցեալ մեղսակիցները սպաննուած էին Ֆրանչէսքոյի ձեռքով, որ լեռ բարձրացաւ եւ սկսաւ աւազակի կեանք վարել։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Իւլտըզի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Ընտէրունի Հիւմայունի թղթագրութեան ուսուցիչ Համիտ պէյի եւ Պալա-Հիսար - Սաատէթ-Քէօյ - Ալէյէ տղաքը Մուսթաֆա էֆ.ի։ Միւթէմիզի աստիճան՝ Բերայի ոստիկանութեան քննիչ Իսմայիլ էֆ.ի։

—Տիարպէքիրի նահանգին Սեւերեկ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Միլքիէի շրջանաւարտ եւ Պէրութի կուսակալութեան հետեւորդ պաշտօնեայ Մանսուր Ապտ-իւլ-Սամէտ պէյ։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ բժշկական վարժարանին մանկաբարձութեան եւ դայեակներու ուսուցիչ Պէսիմ Էօմէր փաշայի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ կայս. գործարաններու տնօրէն Ատիֆ փաշայի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ կրթական Նախարարութեան Խորհուրդին անդամ Հայտարիզատէ Իպրահիմ էֆ.ի։

—Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Ատալիոյ կառավարիչ Հիւսէին փաշայի կնոջը եւ Կ. Պոլսոյ սերպիական դեսպանատան քարտուղարներէն Պ. Պաքըչի կնոջը։

—Իմթիյազի ոսկի եւ արծաթ չքանշանները՝ Սէրէզի կայս. զօրաբաժնին հարիւրապետներէն Թահսին էֆ.ի։ Լիաքաթի արծաթ չքանշան՝ Տիարպէքիրի կուսակալութեան օգնական Մինա էֆ.ի, Էտիրնէի նահանգին մէջ դատարանի նախագահ Գրիգոր էֆ.ի, Պասրայի նահանգին մէջ անտառներու քննիչ Յովսէփ էֆ.ի, հանքերու քննիչ Արամ էֆ.ի, հանրօգուտ շինութեանց ճարտարագէտ Վահան էֆ.ի եւ Դամասկոսի Իտատիէ վարժարանին գեր-տնօրէն Նիզամեան Համբարձում էֆ.ի։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ. — Վեհ. Սուլթանը նկատելով որ վիրահատ Փանդուրոպոլ Աղեքսանդր էֆ. գովելի ծառայութիւններ մատուցած է՝ պուլկար աւազակներու հետ կատարուած ընդհարումներու միջոցին վիրաւորուած եւ Ճամիլիէ հիւանդանոցը փոխադրուած կայս. զինուորները դարմանելու մասին, հրամայեց որ անոր հինգ հազար դրչ. ամսաթոշակ յատկացուի։

ՆՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ. — Բարիզէն կը գրեն թէ, կ'ըսէ Իգտամ, նոյեմ. 21ին (Ն. Տ.) Օսմ. Պանքան, Պանք տը Բարի է տէ Բէյ-Պա եւ ուրիշ սեղանաւորական հաստատութիւններ օսմ. մաքսային փոխառութեան պարտաթուղթերուն շրջաբերութեան հանելու գործողութիւնները վերջացեր են։ Իւրաքանչիւրը 430 ֆր.նոց 330,910 պարտաթուղթեր շրջաբերութեան հանուեցան։ 114,000 պարտաթուղթերէն գոյացած գումարը Բ. Դրան պիտի յանձնուի եւ միւս պարտաթուղթերն ալ «Քոնվէրսիոն»ի գործողութեանց պիտի յատկացուին։ Ընդունելութիւնը այնքան մեծ էր որ եղած դիմումներուն հազիւ հարիւրին կէսը կարելի եղած է ընդունիլ։ Ընդունելութեան աստիճանը հասկցնելու համար բաւական է ըսել թէ պարտաթուղթերը սակարանին մէջ անմիջապէս 90 ֆր.ի սկսան ծախուիլ։

ՍՈՒԼԹԱՆԻԷ վարժարանին մրցանակաբաշխութեան հանդէսը երէկ կատարուեցաւ. Նախ վարժարանին մզկիթին մէջ տեղի ունեցաւ Մարգարէին ծննդեան գիրքին ընթերցումը։ Բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին համար եւ շաքարներ բաշխուեցան բոլոր ներկաներուն եւ ուսանողներուն։ Ժամ 7½ին ժամանեց կրթական նախարար Զէհնի պէյ եւ ժամ մը վերջը՝ կայս. անձնական պալատէն հրամանատար Շաքիր փաշա եւ կայս. պալատան քարտուղարներէն Ճէվատ պէյ որոնք վարժարանին մեծ սրահը առաջնորդուեցան։ Շաքիր փաշա ուսուցիչներուն եւ ուսանողներուն հաղորդեց Վեհ. Սուլթանին կայս. բարեւները։ Բոլոր ուսանողները երեք անգամ «Բատիշահըմ չոք եաշա» գոչեցին։ Ցետոյ Շաքիր փաշա իր քովը հրաւիրեց շրջանաւարտներէն առաջին հանդիսացող Ֆիքրէթ պէյը ու երկրորդ հանդիսացող Րուշի էֆ.ն որոնց կուրծքերէն կախեց Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած կրթական ոսկի ու արծաթ չքանշանները։ Վարժարանին տնօրէնը բանախօսութիւն մը արտասանեց եւ յետոյ կատարուեցաւ մրցանակաբաշխութիւնը։ Այս տարուան շրջանաւարտներն են՝ Հասան Ֆիքրէթ, Րուշի, Սէրվէթ Վէհպի, Մազհար, Եուկօ, Ֆիլօ, Բէրիքլիս ու Աշիլ էֆ.ները։ Իսկ բարձրագոյն դասարանի ուսանողներէն Մարգօ, Անաստաս Բամբամաքի, Սիմոն, Թէոտոր, Եղիաս, Տիգրան, Ժաք, Շարոնեց, Անիթիչ, Նիքոլա Միլէվ, Իզաք, Թիլիաքոս, Ռատովիչ, Արամ, Հաչիմ, Պէնկիթիս, Պլաժօ, Րըֆաթ, Լեւոն եւ Սամուէլ էֆ.ները որոնք ֆրանսերէնի եւ գիտութեանց ճիւղին համար քննութիւն տուած են, թուրքերէնի ալ եթէ քննութիւն տան, վկայական պիտի ստանան։ Իհսան Րէֆէթ, Պիւրհանէտտին ու Սիմոնիտիս էֆէնտիները որոնք թուրքերէնի քննութիւն տուած են, եթէ ֆրանսերէնի ու գիտութեանց ճիւղին համար ալ քննութիւն տան, վկայական պիտի ստանան։ Այս տարի թուրքերէնի ճիւղին մրցանակ ստացող ուսանողներուն թիւն է քսանմէկ որոնց մէջ կայ Հայ մը՝ Հրանտ էֆ. իսկ ֆրանսերէնի ու գիտութեանց ճիւղին՝ քսանչորս որոնց մէջ կան երեք հայեր՝ Յովհաննէս, Խաչատուր ու Սեդրաք էֆ.ները։ Վարժարանին պաշտօնեաներուն, ուսուցիչներուն եւ ուսանողներուն կողմէ երախտագիտական ուղերձ մը մատուցուեցաւ յատուկ կայս. Դռան։

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԸ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԼՐԱԳԻՐՆԵՐԸ. — Թ. Հագիգաթ այս խմբագրին տակ հետեւեալը կը գրէ. — «Վերջին թղթարկելով առնուած Թան լրագիրը կը յայտարարէ թէ Յունաց ու Հայոց Ս. Պատրիարքները եւ կրօնական ուրիշ պետեր Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւ ունեցած ատեննին, կայս. մեծաբանքներու արժանացեր են։ Ն. Վեհափառութիւնը յայտարարեր է թէ Իր կայս. հպատակներուն հաւասար աչքով կը նայի, առանց կրօնքի խտրութեան։ Թան կը յարէ թէ Վեհ. Սուլթանին այդ յայտարարութիւնը բոլոր հաւատարիմ հպատակներուն վրայ աւելի լաւ ու երախտագիտական ազդեցութիւն մը գործած է։»

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. — Սոֆիայէն կը գրեն վիէննական լրագիրներուն թէ, կ'ըսէ Թ. Հագիգաթ, Պուլկարիոյ նախարարապետ Պ. Տանէվ, քաղաքական ներկայ կացութեան մասին յայտարարութիւն մը ըրած միջոցին, ըսեր է թէ Պ. Կէչովի մէկ հարցումին պատասխանելով յայտներ է որ պուլկար կառավարութիւնը բնաւ չէ շեղած իր գերիշխան Պետութեան՝ օսմ. կայս. կառավարութեան նկատմամբ ունեցած հաւատարմութենէն ու հնազանդութենէն եւ թէ իր այդ ընթացքին արդիւնքն են այն ջանքերը, որոնցմով թոյլ չտուաւ որ պուլկար աւազակները անցնին սահմանագլուխը։

ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ. — Առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարար Զիհնի փաշայի նախագահութեամբ, երէկ, յանձնաժողով մը գումարուեցաւ եւ հանրօգուտ գործերու մասին խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Յանձնաժողովը կը կազմէին Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդականներէն Մէհմէտ Ալի ու Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆ.ները եւ հանրօգուտ շինութեանց տնօրէն Հայտար պէյ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ. — Անգլիոյ դեսպանը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

—Գերմանիոյ դեսպանը, երէկ առտու, արտաքին գործոց նախարարին ապարանքը գնաց եւ տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ վարչութիւնը մեզ կը հաղորդէ հոկտեմբեր ամսուան հասոյթը որ է 1,106,923 ղրուշ 20, անցեալ տարի նոյն ամսուն 1,070,389 ղրուշ էր, որով այս տարի 36,534 ղրուշի յաւելում մը կայ։ Մարտէն մինչեւ հոկտեմբեր ամիսներն ալ հաշուելով հասոյթներու յաւելման ամբողջ գումարն է 550,206 ղրուշ 10։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ կառավարիչ Մուզաֆֆէր փաշա հրամայեր է որ ժողովուրդը զէնք չկրէ։ Լիբանանի արտաքին յարաբերութեանց պաշտօնը ջնջուելով, անոր տեղ թարգման մը ու օգնական մը անուանուեր են։ Ձմեռուան ապարանքի մը շինութեան համար հազար ոսկիի վարկ մը յատկացուեր է եւ հիմնական ապարանքին կահաւորման համար ալ հարիւր ոսկի։

ՎԻԷՆՆԱՅԻՆ ճարտարագործները յանձնաժողով մը, երէկ, ճամբայ ելեր է Արեւելքի վաճառականութեան, ճարտարագործութեան եւ նաւագնացութեան մասին ուսումնասիրական ուղեւորութիւն մը կատարելու։

«ԼՈՐԷԼԷՅ»Ի ԴԻՊՈՒԱԾԸ. — Լորէլէյի Բէօժէլէր նաւազը որ ենթասպայ մը սպաննած էր, շաբաթ օրը հելլենական իշխանութեանց կողմէ յանձնուեր է նոյն պահականաւին հրամանատարին, դատական նաւազները արտաքսելու մասին Գերմանիոյ ու Յունաստանի միջեւ կնքուած դաշնագրութեան համաձայն։

ԱԹԷՆՔԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ. — Առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը ծանոյց Կ. Պոլսոյ առեւտրական Սենեակին թէ Աթէնքի ճարտաբագործական ցուցահանդէսին բացումը յետաձգուած է մարտ 25ին (Հ. Տ.)։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ.—Պոլսոյ հրապարակին վրայ ցորենի գիները հաստատուն կը մնան, վասն զի օտար հրապարակներու մէջ գիները բարձր են։ Երէկ եւ առջի օրը Անատոլըէն 20,000 քիլէ բերուեցան։ Նիւ-Եորքի մէջ կ'արժեն 80.62, Լիվըբուլ՝ $5^{11}/_{87}$ եւ Մարսիլիա 17.95։

—Շաբաթ օրը շաքարի գինը մէկ ղրուշ բարձրացաւ։ Կ. Պոլսոյ համար ծախուեցաւ 71 ղրուշի։ Կը յուսացուի որ գիները այս շաբթու աւելի բարձրանան։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.— Եափաէն ուրբաթ օրուան Թուականով կը հեռագրեն թէ վերջին քսանըչորս ժամուն քոլէրայէ չորս դէպքեր պատահեր եւ առաջուան բռնուածներէն հինգը բժշկուեր են։

—Դամասկոսի առողջապահական քննիչը հեռեւեալը կը հեռագրէ շաբաթ օրուան Թուականով.—«Ամմանէն եկած իտալացի գործաւորը այս առտու մեռաւ. հիւանդութեանը միջոցին քոլէրայի յայտնի ախտանիշեր ունէր։ Բժշկական յանձնաժողովը դիազննութիւն կատարեց եւ հաստատեց թէ այդ դէպքը կասկածելի է, բայց միքրոպաբանական քննութիւն պիտի կատարուի։ Մեռեալին տունը ու մէջը գտնուողները խիստ հսկողութեան տակ առնուած են եւ ապանեխումներ կատարուած են։»

—Եաֆայի մէջ հինգշաբթի, ուրբաթ եւ շաբաթ օրերը քոլէրայէ 45 դէպքեր ու 33 մահեր պատահեր են։ Կազայի մէջ՝ 3 մահ։ Հէյֆայի մէջ՝ 4 դէպք ու 4 մահ։

—Դամասկոսէն կը հեռագրեն թէ նոյեմ. 8ին (Ն. Տ.) Ամմանի, Պաթէուլի, Հալթէմի ու Վատի-Սիտիրի մէջ քոլէրայէն 11 մահեր պատահեր են. իսկ հետեւեալ օրը 5 մահ։

—Եգիպտոսի մէջ կիրակի օրը քոլէրայէ 7 դէպքեր ու 5 մահեր պատահեր են։

—Սուրիոյ ու Պէրութի նահանգներուն եւ Երուսաղէմի գաւառին մէջ մանտա-բոսթերու փոխանակութիւնը դադրեցաւ՝ քոլէրային պատճառով։

ՀՌՈԴՈՍԷՆ կը գրեն թէ անցեալ չորեքթուան հարաւային սաստիկ հովերուն յաջորդեր են հեղեղանման անձրեւներ՝ ամբողջ օր մը տեղալով։ Տուները ողողուեր եւ դաշտերը լճի վերածուեր են։ Քաղաքին մօտերը պարտէզի պատեր եւ կամուրջ մը փլեր են։ Կղզին ներսերն ալ անշուշտ վնասներ պատահած են։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Իզմիրէն կը հեռագրեն թէ առջի գիշերը քաղաքին մէջ ու նահանգին միւս տեղերը երկրաշարժի թեթեւ ցնցումներ զգացուեր են։

ՀԱԲԵՇԻՍՏԱՆԻ վեհապետը գիր մը ղրկեց Բ. Դրան՝ ծանուցանող թէ մինչեւ որ Կ. Պոլսոյ մէջ դեսպան մը ունենայ, Երուսաղէմ գտնուող իր հպատակներուն գործերը տեղւոյն իտալական ընդհանուր հիւպատոսը պիտի կարգադրէ։ Այդ գիրը կայս. պալատ պիտի մատուցուի։

ԱՆԱՏՈԼԸԻ երկաթուղիի Ընկերութիւնը մաս կը հաղորդէ 45րդ շաբթուան իր հասոյթները։ Հայտար Փաշա Էնկիւրիի գծին (578 քիլոմեթր) իւրաքանչիւր քիլոմէթրի հասոյթն է 15,476 ֆր. անցեալ տարիէն՝ 2,831 պակաս եւ միւս շաբաթներէն 1926 աւելի։ Էսկիշէհր Գոնիայի գծին (445 Բիլոմէթր) արտադրած հասոյթն է 11,021 ֆր. անցեալ տարիէն 1,487 եւ միւս շաբաթներէն ալ 1,858 աւելի։

ՏԱՍԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒ մասին ձեռնհաս պաշտօնարանը սա որոշումները տուաւ.— Ձմեռուան ու ամառուան բերքերը զատ զատ վարձակալութեան պիտի տրուին։ Գիւղի մը բնակիչը եթէ ուրիշ գիւղի մը մէջ արտ ունենայ, անոր բերքին քանակութիւնը մուխթարներուն ու վարձակալներուն ներկայութեանը պիտի հաստատուի եւ յետոյ փոխադրութիւնը պիտի արտօնուի։ Զօրաբանակներու կեդրոններուն մօտ տեղերու համար կառավարութիւնը եթէ ուզէ, բերքերը վարձակալութեան պիտի չտայ եւ տասանորդը ուղղակի պիտի ստանայ։ Ցառի վարմունքի տէր եւ դատարաններու կողմէ դատապարտուած անձեր պիտի չկրնան տասանորդի վարձակալութիւն ընել։ Երկրագործներուն եւ վարձակալներուն միջեւ եթէ անհամաձայնութիւն մը ծագի, երկրագործները, եթէ ուզեն, պիտի կրնան Իտարէի ժողովներուն դիմելով խնդիրը կարգադրել տալ։ Վարձակալութեան տուեալք տեղերու մասին գաւառակներու կողմէ գաւառին եւ գաւառին կողմէ ալ նահանգին տեղեկութիւն պիտի հաղորդուի։ Վարձակալութեանց միջոցին զեղծումներու պատճառ պիտի չտրուի, հակառակ պարագային խստիւ պիտի պատժուին պատճառ եղողները։ Վարձակալներուն եւ երաշխաւորներուն կալուածները գրաւի տակ առնուելէ առաջ, անոնց արժէքը պէտք եղածին պէս պիտի սահմանուի։ Վարձակալութիւններու ատեն նկատողութեան պիտի առնուին գրաւի տակ առնուած կալուածներուն նոյն միջոցին ունեցած արժէքը։ Գրաւի տակ եղած կալուածը եթէ պարտքին փոխարէնը հատուցանելու բաւական չըլլալով կառավարութեան մնայ եւ երեք տարի վարձուելով կառավարութիւնը գանձէ իր պահանջքը, այդ պարագային կալուածը պիտի չվաճառուի եւ նոյն կերպով պիտի յանձնուի։ Եթէ գիւղ մը ժողովուրդը ուզէ իր գիւղին տասանորդը ինք վարձել եւ յետոյ փոխարէնը դրամով հատուցանել, այդ առաջարկութիւնը, իբրեւ չահաւոր, պիտի ընդունուի։

ԱՖԻՈՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ հրկիզեալներուն նպաստամատոյց յանձնաժողովը նպաստի առմեր ղրկած է հետեւեալներուն.—Ցանաց Պատրիարքարան՝ 10,000 ղրուշ, Հրէից Խախամբաշի՝ 10,000, Թանթավիզատէ Հաճի Խալիլ պէյ՝ 2000, Ապոստ էֆ. 2000, Ունճեան Աբիկ էֆ. 2500, Հարոնալի էֆ. 1000, Նէմլիզատէ Թահսին փաշա՝ 2500, կայս. պալատան Ֆէյաճի Պաշը՝ Էլքեախիպզատէ Ալի պէյ՝ 500, վաճառական Հաճի Էվլիա էֆ.՝ 500, կայս. պալատան Թախմիաճի Հիւսէին էֆ. 500, Սպարապետի Դրան սիւտոյք հայթայթող վաճառականներէն Արսլան էֆ. 2000 եւ Սիմէոնաքի էֆ. հինգ հարիւր, Ֆէսի վաճառական Ճէպպարէզատէ Սայիտ էֆ. 500, ծովային նախարարութեան ճարտարապետ Վասիլաքի էֆ. 3000 եւ դեղագործ Ծաննի էֆ. 150։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Նոյեմ. 4էն 10, Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 245, որոնց 3ը՝ կեղծմաշկէ, 3ը՝ կարմրախտէ, 2ը՝ թիֆոյէ, 10ը՝ չնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսներն ալ զանազան ախտերէ։

ԲԵՐՈՒԻ (հարաւային Ամերիկա) կառավարութիւնը մտադիր է Կ. Պոլսոյ մէջ ընդհանուր հիւպատոսութիւն մը հաստատել։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Սէլանիկի վաճառականներէն Պ. Ֆէրնանտէզի պահանջումով, կ'ըսէ Իգտամ, դատարանը սնանկ հռչակեց անոր Կ. Պոլսոյ ներկայացուցիչը՝ Ղալաթիոյ մէջ ցորենի ու ալիւրի վաճառական Պ. Եորքի Բոմինաքին որ քանի մը օրէ ի վեր փախած է։ Այդ անձը հեռանալէ առաջ, 3000 ոսկիի չափ գումար մը առեր է հրապարակէն։ Բացը 8-9000 ոսկի է։

ԴԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— Երէկ, Կ. Պոլիս ժամանեցին Վառնայէն 389 եւ Քէօսթէնճէէն ալ 150 իսլամ գաղթականներ։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ.— Սապահ հետեւեալը կ'արտատպէ Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէէն.— «Սէլանիկի Նահանգին մէջ Բազլըքի շրջակայքը նուաճուած աւազակներու մնացած մասն ալ այս անգամ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, ցիրուցան եղեր է՝ կայս. զինուորներուն քաջարի յարձակումներուն հետեւանքով։»

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը իր կատարած վերջնական քննութեանց արդիւնքը Բ. Դրան մատոյց՝ այն մենաշնորհին համար զոր Խալիլ պէյ ու ընկերները կը խնդրեն՝ 200,000 ոսկի դրամագլուխով սեղանաւորական, առեւտրական ու ճարտարագործական օսմ. անանուն Ընկերութիւն մը կազմելու համար, որուն կեդրոնը Կ. Պոլսոյ մէջ պիտի ըլլայ։

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ վարժարանին դասերը մինչեւ դեկտ. 23 դադրեցան, Ռամազանի առթիւ։

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ.— Նշան Թաշի Օսման Պէյ զբօսավայրին տէրը՝ Շիշման Տիմիթրի, առջի օրը յանկարծամահ եղաւ։

—Ղալաթիոյ Գասապլար փողոցին մէջ Տիմիթրի Լոբախի, երէկ առտու յանկարծամահ եղաւ սրտի կաթուածէ։

VIN DE PEPTONE

Եզի արգանակը մսին սննդարար մասը միայն կը պարունակէ. եթէ կ'ուզուի խիստ համեղ ըմպելի մը պատրաստել անկէ հիւանդներուն համար, կը բաւէ մէկ կրամ Բեքըոն Շաբոյօ լուծել անոր մէջ, որ տասը կրամ եղան միս կը ներկայացնէ։ Ատիկա լաւագոյն կազդուրիչն է անարիւնութենէ տառապողներուն, նոր ապաքինողներուն, հիւծախտաւորներուն եւ ստամոքսի ցաւէ տառապողներուն համար։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—Ռումէլիի երկաթուղեաց արժեթուղթերուն 197րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի հրապարակաւ՝ 1902 նոյ. 18 Դեկտ. 1ին, Հանր. Պարտքի Վարչութեան պաշտօնատեղիին մէջ, աջակցութեամբ Օսմ. Կայս. Պանքային։

Կ. Պոլիս, 5/18 Նոյեմ. 1902 2—8
ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարքը այս առաւօտ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը երթալով նախագահեց Նպաստից Յանձնաժողովի նիստին։ Յանձնաժողովը երկար խորհրդակցութիւն մը կատարեց գլխաւորապէս մշակութեանց խնդրին վրայ, ինչպէս նաեւ զանազան գաւառական որբանոց—վարժարաններու նկատմամբ։ Յանձնաժողովի անդամ Բարթող էֆ. Թէլեան Ժողովին աւարտման չսպասեց նախորդ նիստին նման, վաղուան Քաղաքական Ժողովի գրութիւններու կարգադրութեան համար։ Յանձնաժողովի նիստը դեռ կը շարունակուի, մինչեւ լրագրոյս հրատարակուած ատեն։

—Բէօյիւքհեյտի Առաջն. Տեղապահ Աղաւնունի վարդապետ կը գրէ Պատրիարքարան թէ Բաբա Թէոֆիլոս Պէրմանթացի (Գոմսա) անուն յոյն քահանայ մը, Աֆիոն Գարահիսարի մէջ, հաճի Յարութիւն Եղիսաբեթ անուն հայ աղջիկ մը պսակեր է Տիմոթէոս անուն յոյն երիտասարդի մը հետ։ Յոյն քահանային ըրած այս դաւադրողի պսակը դայթակղութեան պատճառած է ժողովրդեան, որովհետեւ թէ՛ դրդիչ խորհուրդը կատարեր է հայ աղջկան վրայ եւ թէ ստիպեր է զայն՝ հերձուածող դաւանիլ Հայ. Եկեղեցին։ Այս խնդիրը տեղեկագրող քահանաները խնդրեր են որ իրենց ալ արտօնութիւն տրուի վախճանեալ յոյն պանդուխտները չթաղել հայ արարողութեամբ, մինչեւ որ անոնք Հայոց եկեղեցին չխոստովանին եւ չհաղորդուին։

—Կէտիկ Փաշայի Ս. Յովհաննէս եկեղեցիին մասնախումբը, կիրակի օրը, 2000 օխա ածուխ բաժներ է թաղին կարօտեալներուն։ Այս մասնախումբը, որ տեսակ մը աղքատախնամ մարմին է, վարժարանին աղքատ ուսանողներուն ալ կօշիկ գներ է։

—Սըվազի Առաջն. Փոխանորդ Սահակ վարդապետ թեմական այցելութեան ելեր է։

—Բալուէն Պատրիարքարան կը գրեն թէ նորընտիր Առաջնորդ Ազան վարդապետի ներկայութիւնը անհրաժեշտ նկատուած ըլլալով, պէտք է փութով դառնայ իր պաշտօնատեղին։ Ազան վարդապետ պիտի մեկնի ի մօտոյ։

—Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս եպիսկոպոս, երէկ, այցելութիւն տուաւ եւ տեսակցեցաւ ոստիկանութեան նախարար Շէֆիք փաշայի հետ։ Նոյնպէս տեսակցութիւն մը ունեցաւ կրօնից անտուչ Ջիվէր պէյի հետ, որուն գիր մը մատոյց։

—Բարիզի Հայոց մատրան հոգաբարձութեան ատենապետ Եգնաեան էֆ. 100,000 ֆրանք ծախսելով՝ եկեղեցիին համար կալուած մը պիտի չինէ եղեր եւ թէ յատակագիծն ալ պատրաստել տուեր է։ Հոգաբարձութեան գանձապետ Ջօրաեան էֆ. ուրիշ կալուած մը պիտի չինէ եղեր, մէկ քանի բարեսէրներու աջակցութեամբ։

—Մագրիգիւղի հայ վարժարանները 12 օրուան համար փակուած են Թաղականական կարգադրութեամբ, հարսանիքի համաճարակ ծագած ըլլալուն համար։ Թաղ. Խորհուրդը խնդրեր է որ Մանկապարտէզի բացման արտօնութիւն տրուի, քանի որ նախակրթարանէն անջատ չէնք մըն է։

—Սէրեբրիննիքովի կտակը գործադրութեան ճամբուն մէջ մտած է։ Ասկէ առաջ, ինչպէս կը յիշուի, հանգուցեալին ազգականներէն Պ. Գրիգոր Խրիստաֆորոֆ նամակ մը հրատարակութեան տալով կը յայտնէր թէ Վանի Հայկազեան վարժարանին կտակուած գումարը ուրիշ բարեգործական նպատակի մը պիտի յատկացուի, քանի որ այդ վարժարանը գոյութիւն չունի հիմա։ Նամակին իբր չարժանիք կը նկատուի սա պարագան. Պ. Գրիգոր Խրիստաֆորով, իբր հօրաքոյր տիկին Սէրեբրիննիքովի մեռնելէն յետոյ, Օտեսայի Գրիգոր Աւագ քահանային յանձներ է պանքատոմսերը, եւ ինք ալ նամակ մը գրելով Ս. Հայրապետին, խնդրեր է որ տարին երկու անգամ, Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի եւ Ս. Աստուածածնի Վերափոխման տօներուն՝ հոգեհանգիստ կատարուի Գրիգոր եւ Մարիամ Սէրեբրիննիքովներու համար, Էջմիածնի, Երուսաղէմի, Վանի եւ Օտեսայի մէջ։ Այս նամակը անպատասխան մնացեր է։ Բիչ յետոյ լուր մը հրատարակուեր թէ Վանի մէջ Հայկազեան վարժարան չգտնուելուն, Ս. Հայրապետը կ'ուզէ Գրիգորեան որբանոցին յատկացնել անոր կտակուած գումարը։ Պ. Գրիգոր Խրիստաֆորոֆ կը նեղանայ որ ինք օրինաւոր ժառանգ ըլլալով հանդերձ առանց իրեն տեղեկութիւն տալու եւ կարծիք յայտնելու այդ տեսակ կարգադրութիւններ կ'ընեն. ուստի միտքը կը դնէ ջնջել այդ դպրոցին վերաբերեալ կտակը եւ իր յարմար դատած կերպով գործադրել զայն։ Ասկէ ետքն էր որ Պ. Խրիստաֆորոֆ, հակառակ եղած յորդորներուն, անդրդուելի կըմնար եւ իր կամքը կը յայտնէր նամակով մը։ Բաւական ժամանակ յետոյ Պ. Գրիգոր յանկարծ Ս. Կաթողիկոսէն կոնդակ մը կը ստանայ, որուն մէջ Ն. Ս. Օծութիւնը ցաւով կը յայտնէ թէ իբրեւ հանգուցեալ կտակարարներուն մօտաւոր ազգական՝ պէտք էր տեղեկութիւն տրուէր իրեն՝ պանքատոմսերու ընդունուելուն մասին, եւ կատարել իր խնդիրը, բայց իր զբաղումներուն ծանրութիւնը յապաղեցուցած են իր պատասխանը։ Ս. Կաթողիկոսը կ'աւելցնէ թէ 1902 սեպտեմբեր 1ին վերաբացուեր է Վանայ Հայկազեան կեդրոնական վարժարանը, կ'օրհնէ հանգուցեալ կտակարարներուն յիշատակը, կտակին սկզբնապատճառ եղողները, եւ կը ծանուցանէ թէ հրաման տրուած է Երուսաղէմ, Վան եւ Ս. Աթոռ՝ ամէն տարի անխափան Պատարագ եւ Հոգեհանգիստ կատարել Սէրեբրիննիքովեան ամուսիններուն յիշատակին, որոշեալ օրերու մէջ։ Ս. Հայրապետին դիւանապետն ալ, մասնաւոր նամակով մը Օտեսայի քահանային զրկեր է Վանի Առաջնորդական Տեղապահ Տ. Սահակ եպիսկոպոսի մէկ նամակը, որով կը ծանուցանէ թէ կեդրոնական վարժարանը բացուած է սեպտ. 1էն ի վեր։ Պ. Խրիստաֆորոֆ մնացած կը թուի. ամէն յոյս կայ որ կտակը անփոփոխ մնայ։ Օտեսայի Խօրասանճեան աւագ քահանան նոյեմ. 1ին ստացեր է Երուսաղէմի եւ Օտեսայի կտակուած դրամներուն տոկոսը. իսկ Էջմիածնի եւ Վանի կտակուած գումարներու տոկոսներուն նկատմամբ որ եւ է տեղեկութիւն չկայ։

—Մուշէն կը գրեն սեպ. հոկտ. 26 թուով.— «Ամսոյս 17ին Ս. Կարապետի վանահայրական փոխանորդ Տ. Վարդան վարդապետ վանքէն հոս եկաւ, վանքապատկան գործերու եւ որբերու ձմեռնային պարենաւորման պատրաստութեանց ու հայթայթման համար։

— «Բերկրութեամբ կը լսենք որ Ս. Կարապետի Ժառանգաւորաց—Որբանոց վարժարանը բարեկարգ վիճակ մը ունի. վարժարանի նորոգութիւններն աւարտած, կարգերը կազմակերպուած եւ ամիսէ մը ի վեր դասախօսութիւնները արդէն սկսուած են։ Հինգ ուսուցիչներ են որ կը դասախօսեն, այս տարի յաւելումներ ալ եղած են ուսման առարկաներու վրայ. ֆրանսերէնի, բնական պատմութեան եւ քնարականութեան դասեր ալ կ'աւանդուին։

— «Պատր. Փոխանորդ Հայրը որ Պոլսէնըրդ այցելութեան եւ հոգեւոր միսիթարութեան գացած էր, դեռ չվերադարձաւ։ Պուլանըքի թեմին մէջ կը պատմուի որ տարօրինակ կրօնական զեղծումներ եղած են ու կը շարունակուին, մանաւանդ ամուսնական մանրամասնութեանց ու կնքամօր խնդիրներ. արդէն այդ թեմը Մշոյ առաջնորդութեան անմիջական հսկողութեան ու անհնար քարոյական վիճակի ունեցող համանքն է. կը յուսանք որ Պատրիարքական Փոխանորդին ներկայութիւնը բաւական ապաւորութիւն գործէ։» …

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԸ

Բարեսէր անձնաւորութիւններէ առատաձեռնուած քաջալերական նպաստներէն, դրամական նպաստները ընորհիւ, Գալֆաեան որբուհիներ, ըստ հրատարակալ ծանուցմանն, ամէն օր սովորական համեմատով, անձամբ կերակրուեցան։ Երբեմն կաթով, երբեմն միսով, երբեմն ալ պանիրով նախաճաշ կ'ընեն։ Բարեխնամներու սառաւորումները պսակելու պատրաստակամութիւն խոստացող որբուհիներ, Խնամակալութենէն նորոգ հաստատուած կարգ կանոններուն սիրայօժար համակերպելով համեստ իրենց բարերարներուն արտաշատութեան համար գիշեր ցերեկ լռելութեամբ կ'աղօթեն։ Իրենց աղօթքներուն մէջ չեն մոռնար նաեւ յիշել Ս. Պատրիարք Հայրը, որ հիւանդ մը ապաքինման համար՝ մեծաւ հոգածութեամբ եւ իրենց համեստ խնամօքը մը գալը կը տեսնէ։ Միեւնոյն զգացումներով տոգորուած է նաեւ խնամակալութեան նկատմամբ, որ յանձնախումբի այցելութեամբ կը քաջալերէ, կը սփոփէ հիւանդը եւ որբուհիները։ Այս առթիւ կուզամ յայտարարել թէ դասախօսութիւնները, որոնց տարեն մը ընդհատուած էին, վերսկսուած են արդէն։ Սանուհիները ամէն օր մինչեւ ցերեկ ժամ չորս ուսման կը պարապին, կէս օրէն ետքն ալ ձեռագործանոց։ Ասոր ցեղն չնորհակալութեան արժանի են այն բարեսէր անձեր որոնք այլ եւ այլ իրերն, հասատութեամբ ու իր դպրոցին գրենական պէտքերը կը հոգան։ Բարերար հոգիներէ ցոյց տրուած այսքան համակրանք, ընծայուած բարիքներ նուիրական պարտք մը կը դնեն իմ վրաս՝ Գալֆաեան որբանոցին երախտագէտ զգացմանց ցոյցերուն հետ եւ իմ կանխահատոյց չնորհակալութիւններս հրապարակաւ յայտնել։ Անհերքայ եմ որ՝ բարերարներէ չնորհուած նուէրներ խնամակալներու եւ խնամակալուհիներուն անվհատ ջանքերուն միանալով՝ որբուհիներու այս օթեւանը քարոյականապէս ու նիւթապէս ընդ միշտ չէն ու զարգացեալ վիճակի մէջ պիտի պահեն։

Մնամ, եւայլն
Տեղակալ մայր Գալֆաեան Որբանոցի
ՔՐԻՍՏԻՆԷ ՄԱՅՐԱՊԵՏ ՓԱՓԱԶԵԱՆ
Խասգիւղ, 9 Նոյեմ.

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Տնտեսական Խորհրդոյ

Գատըգիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյ մատակարարութեան հաշուեցոյցը սկսեալ 1893 յունուարէ ցվերջ դեկտեմբերի 1901 տարւոյ, ըստ օրինի Տնտեսական Խորհրդոյ մատուցուած եւ անոր յար եւ նման օրինակը յիշեալ եկեղեցւոյ բակը կախուած է ի տես Թաղեցի ժողովրդեան քսան եւ մէկ օրուան պայմանաժամաւ։

Կը հրաւիրուին պատասխանատու թաղեցինները որ այդ հաշուեցուցակին վրայ եթէ որ եւ է դիտողութիւն ունին, գրաւոր կերպով ներկայացնեն Տնտեսական Խորհրդոյ, որոշեալ պայմանաժամուն մէջ, յորմէ յետոյ անլսելի պիտի մնայ որ եւ է դիտողութիւն։

11 Նոյեմ. 1902 (Կնիք)

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ԷՍԸՆ, 24 նոյեմ.— Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին հեռագրով ցաւակցութիւն յայտնեցին հանգուցեալ Պ. Քռուբի այրիին։ Կայսրը ըսաւ նաեւ թէ մեծապէս կ'ողբայ անոր մահը, վասն զի յանկարծական կերպով բաժնուեցաւ՝ իր վիճակի գործերը կատարելու համար ըրած ջանքերէն։

ԲԱՐԻԶ.— Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին մէջ ծովային նախարար Պ. Բէլլըթան, Միջերկրականի նաւաբաժնին թիւը զեղչելու մասին եղած հարցապնդումի մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ այդ զեղչը կատարուած է՝ նաւային չինութեանց աւելնալուն եւ այդ առթիւ եղած ծախքերուն դիմադրելու նպատակով։ Ցարեց թէ նաւատորմը երբ պէտք ըլլայ, բոլոր անհրաժեշտ միջոցները ունի՝ նաւերը մասնաւոր պաշտօնի մը համար սպառազինելու։ Ժողովը, յետոյ, 204ի դէմ 288 ձայնով օրակարգ մը ընդունեց, որով հաւանութիւն կը յայտնէ ծովային նախարարին յայտարարութիւններուն։

ԲԵՆՏԻՐԱՊՈՒՐԿ.—Ռուսիոյ ելմտական նախարար Պ. Վիթէ հոս հասաւ։

ՀՌՈՄ.—Այս առտու Անգլիոյ դեսպանատան մէջ դիպուածով կազի պայթում մը պատահեցաւ. քանի մը ապակիներ կոտրեցան. երեք բեռնակիրներ թեթեւապէս վիրաւորուեցան։ Հրդեհին առաջքը շուտով առնուեցաւ։ Շէնքը մէկ քանի վնասներ կրեց։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ Խորհրդարանը շարունակեց մաքսային սակագոյցի ծրագրին վիճաբանութիւնը։ Նիստին ատեն անուանական կոչ մը կատարուեցաւ, եւ ատենապետը տեսնելով որ ներկաներուն թիւը օրինական չէ, ստիպուեցաւ նիստը դադրեցնել։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԵՆՏԻՐԱՊՈՒՐԿ, 24 նոյեմ.— Ռուսիոյ ելմտական նախարար Պ. Վիթէ որ Մանջուրիոյ Արեւելք կատարած ուղեւորութենէն կը դառնայ, Լիվատիա պիտի ժամանէ։

—Կայս. Ուքազ մը կը հրամայէ կեդրոնական վարչութիւն մը հաստատել՝ Ռուսիոյ բոլոր նաւահանգիստներուն առեւտրական նաւագնացութեան համար։ Ալեքսանդր Միխայլովիչ մեծ դուքսը պետ կարգուեցաւ այդ նոր վարչութեան։

ԼԷՄՊԷՐԿ.— Կը ծանուցուի թէ Գալիցիոյ մէջ քարիւղի 17 փոսեր եւ 17 տուներ այրեր են։

ԼՈՆՏՈՆ.— Սաստիկ փոթորիկ մը ծագեցաւ Արժանթինի Սանթէն Նահանգին մէջ։ Հեռագրական ու երկաթուղիի հաղորդակցութիւնները դադրեցան։

—Ցուրտը խիստ չատ է։ Հարաւային արեւելեան բուռն հով մը կը փչէ։ Ջերմաչափը զերոյէն 8 աստիճան վար իջած է։

ՊԵՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ նահանգներէն չատին մէջ տարապայման ցուրտ կ'ընէ։ Պերլինի մէջ առատ ձիւն կայ։

ԻԶՄԻՐ.—Առջի գիշերը ժամ 10.15ին հարաւային արեւելքէն երկրաշարժի զօրաւոր ցնցումներ զգացուեցան եւ տեւեցին հինգակէս երկվայրկեան։ Ուրիշ երկու խիստ թեթեւ ցնցումներ ալ զգացուեցան։

ԲԱՐԻԶ.— Կը ծանուցուի թէ Պետական Խորհուրդը մէկ քանի բարեփոխումներու պիտի ենթարկէ Միաբանութեանց օրէնքը։

—Պ. Քոմպ անմիջապէս Խորհրդարանին պիտի ներկայացնէ Միաբանութեանց արտօնութեան համար 68 խնդրանքներ։

—Իսմգէա ընտանիքը ցրուած է Ճեննովայի եւ Պարսելոնայի միջեւ, եւ կը փորձէ միանալ նորէն։ Բոլոր չոգենաւերը քննութենէ կ'անցնին Մարսիլիոյ մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Կարեւոր ցոյցեր տեղի ունեցած են կրթական օրինագծին դէմ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 11 Նոյեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ.	Օ. Ո.	29	33 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	29	34
Ամէնէն վար գին	»	29	27 1/2
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց	ֆր.	115	50
Ամէնէն բարձր գին	»	115	62
Ամէնէն վար գին	»	114	75

ԲԱՑՈՒՄ 12 Նոյեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ.	Ք. Կ.	29	31
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	115	37
Շիրքէթի Խայրիէ		29	20
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի ժէնէրալ ՕԹՄ.		0	10
Սոս. ՕԹՄ. Շամէ է Վալէօն		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		3	82
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	55
» ժուիսանս		1	32
» պարտաթուղթ		497	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		490	—
Թրանսվալ		126	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		264	—
Կավբիրօ		73	—
Անատոլըի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	35
« պարտաթուղթ «		517	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 24 Նոյեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	92	93
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	54	25
» » » Գ. բաց.	27	50
» » » Դ. գոց.	27	25
Օսմանեան Պանքա	13	25
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	—
» Մօնօբօլ	44	—
Պուլկարական 1888	92	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ	107	—
Տօմինիալ	106	—
Թրանսվալ	4	87
Այտին երկաթուղի	14	—
Փոխանակագիր	25	33 3/4

ԲԱՐԻԶ, 24 Նոյեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	92
» » 3 1/2 %		98	—
Օսմ. Քոնս. սէրի Գ. բաց.	Ղրշ.	27	45
Օսմ. Քոնս. սէրի Գ. գոց.		27	55
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	30	70
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	584	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	118	—
Օսմ մաքսատուն	»	—	—
Օսմ Ռէժի	»	350	—
Քրիօռիթէ Թիւրք 4 %	»	495	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1065	—
Իտալական Ռանթ	»	103	20
Սպանիական արտաքին	»	82	57
Թրանսվալ	»	123	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	135
Դրամադրոյ	»	—	—

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԵԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՅԵԱՆ ՎՐԱՑԻ ՑԱՐԿԸ
(Տէլը Չըգմազընտա գէմը)

Նուրբ, ճաչակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։ Ինչպէս նաեւ տարեւադործեալ ակռաներու միջոցաւ առանց ցաւի առողջմանութիւն։

Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ՆՈՐՏՏԱՅՉԷՐ ԼՈՅՏ

NORDDEUTSCHER LLOYD
Paquebot poste Impérial Allemand

Նիւ Եորքի գիծ, ճեպընթաց

ՔՐՕՆՓՐԻՆՑ-ՎԻԼՀԷԼՄ, Պրէմէնէն Շէրպուրկ	4 Նոյ.
ՔԱՅԶԷՐ ՎԻԼՀԷԼՄ ՏԷՐ ԿՐՕՍԷ, Պրէմէնէն Շէրպուրկ	18 »
ՖՐԻՏՐԻՇ ՏԷՐ ԿՐՕՍԷ, Պրէմէնէն Շէրպուրկ	8 »
ՔԼՄՆԻՑ, Պրէմէնէն Շէրպուրկ	15 »
ՔԱՍԷԼ, » »	22 »
ՖՐԱՆՔՖՈՒՐԹ » »	29 »

Աւստրալիոյ գիծ

ԿՐՕՍԷՐ ՔՈՒՐՖՈՒՐՍԹ, Ճէնովա–Նափոլի, 5/18 Նոյմ. եւ պիտի երթայ Փօրթ-Սայիտ, Ատէն, Կոլոմպօ, Սինկաբուր, Հոնկ Քոնկ, Շանկայ եւ Եօքոհամա, ինչպէս նաեւ Ավստրալիոյ մէջ Նորտտայչէր Լոյտի միւս շոգենաւերուն հետ հաղորդակցելով պիտի երթայ Բօրթ-Արթուր, Նոր Կուինէա, Նաքասաք, Պաղավիա եւ Սինկաբուր։

Պրէմէն Պալթիմորի գիծ

ՔԼՕՆ, Պրէմէնէն Պալթիմոր	6 Նոյ.
ՇԹՈՒԹԿԱՐՏ » »	20 »

Պրէմէն-Կալվեսթոնի գիծ

ՔԼՄՆԻՑ, Պրէմէնէն	15 Նոյ.

Պրէմէն-Քուպայի գիծ

ՄԱՆՑ, Պրէմէնէ, 14 Նոյ. եւ Հավանա, Սիէնֆուէկօ, Մանզանիլօ եւ Քուպա պիտի երթայ։

Պրէմէն-Պրազիլիոյ գիծ

Հանդիպելով Բէրնամպուքօ Պահիա, Ռիօ Ժանէյրօ եւ Սանդոս։

ԱՀԷՆ, Պրէմէնէ,	15 Նոյ.
ՊՕՆ, »	29 »

Պրէմէն-Լաբլադայի գիծ

ՔՕԼԱՑ, Պրէմէնէ, 8 Նոյմ. եւ պիտի երթայ Մոնդէվիտէօ եւ Պուէնոս Այրէս։
ՆՈՐՏԷՐՆԷՅ, Պրէմէնէ, 22 Նոյմ. եւ պիտի երթայ Մոնդէվիտէօ եւ Պուէնոս Այրէս։

Ծայրագոյն Արեւելքի գիծ

ԲՐԷՆՑԷՍ ԻՐԷՆԷ, Համպուրկէն, 13 Նոյ. եւ պիտի երթայ Քօլոմպօ, Բէնանկ, Սինկաբուր. Հօնկ Քօնկ, Շանկայ, Նակազաքի, Հիօկօ եւ Եօքոհամա։
ՏԱՐՄՇԴԱՏ, Պրէմէնէ, 26 Նոյ.
Ծայր. Արեւելքի գիծ, միայն ապրանքի։
ՆԻՒՐԷՆՊԷՐԿ, Նոյմ. 13ին, Պրէմէնէն, եւ պիտի երթայ Բորդ Սաիտ, Բէնանկ, Սինկաբուր, Հօնկ Քօնկ, Շանկայ եւ Եօքոհամա։

Պէտք ընդունիլ ապրանք եւ ուղեւոր վերոյիշեալ նաւահանգիստներուն համար։

Աւելի տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Գործակալներուն

Կ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ եւ Ժ. ՏԷՔՈՒԱՆ
Կալաթա, Գարաքէօյ Եէնի խան, Թիւ 21

Ծան.—Գործակալները յանձնառու կ'ըլլան ապրանքները ուղղակի Կ. Պոլսէն փոխադրել յիշեալ նաւահանգիստներէն մէկը։

ՀԱՅ ԿՕՇԿԱՎԱՃԱՌ
ԱՐՇԱԼՈՅՍ

Թիւ 9, Սուլթան Համամ, կից Քրէտի Լիոնէի, Թիւ 9

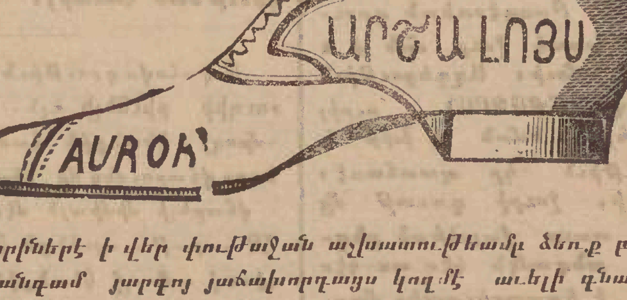

Բազում տարիներէ ի վեր փութաջան աշխատութեամբ ձեռք բերած յաջողութիւններս այս անգամ յարգոյ յաճախորդացս կողմէ աւելի գնահատուելու միտումով՝ կը փութամ պատրաստել վաճառատանս մէջ բուն գաղիական եւ ամերիկեան նիւթով տղոց եւ նրբաճաչակ կօշիկներ, արանց, կանանց եւ տղայոց համար. անոնք որ ճաշակի տէր են, կրնան մեր վաճառատունը դիմել։

Նաեւ չափու վրայ կօշիկներ ամենայն փութով կը պատրաստուին Վաճառատանս մէջ, ուր կը գտնուին նաեւ կօշիկ պատրաստելու համար ամէն տեսակ ճոխ մթերք, ինչպէս նաեւ գունաւոր ամերիկեան եւ ֆրանսական կաշիներ, բրդէ եւ բամպակէ մանածներ եւայլն, որուն տէրն է ՅՈՎՍԷՓ ՓԱՓԱԶԵԱՆ։

Ղալաթիա մասնաճիւղ չունինք։

ՀԻՒՍՆԻ ԻՆԹԻԽԱՊ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐԸ

* * *

ՔԵԱՆԻ ԽԻԼՔՃԻ

Պոլիս, Կամուրջին դիմացը, անկիւնը եւ Եէնի ճամի, Նամախատան կից։

Սոյն վաճառատուններուն մէջ կը ծախուին մետաքսէ, բուրդէ, բամպակէ առաջնակարգ, տոկուն եւ փայլուն կերպասներ։ Կը բաւէ անգամ մը այցելել, համոզուելու համար թէ ապրանքի ազնուութեան եւ աժանութեան տեսակէտով անմրցելի են այդ վաճառատունները։ Նամախատան կից եղող վաճառատան մէջ կը գտնուին արանց եւ կանանց յատուկ ճերմակեղէններ, գուլպաներ, ֆանէլաներ, թաշկինակներ, փայլուն եւ նուրբ հովանոցներ, լամբարներ եւ ուրիշ մանր առարկաներ, անմրցելի կերպով աժան գիներով։ Ասոնցմէ զատ՝ սոյն վաճառատուններուն մէջ կը ծախուին մետաքսէ եւ բրդէ ծաղկենկար, ֆանթէզի ու նորաձեւ պլուզցուներ, արշընը 5 ղրուշէն սկսեալ մինչեւ 15 ղրուշ. ինչպէս նաեւ «կրոտէկլէնտէր», եւ «կրոտ աֆրիք» կոչուած նորաձեւ կերպասներ։ Մետաքսէ եւ նորաձեւ ծուլար կերպասներ արշընը 4էն մինչեւ 6 ղրուշ, ամէն տեսակ ֆանթէզի, ազնիւ ու փայլուն կերպասներ, արշընը 7էն մինչեւ 15 ղրուշ։ Բրդէ ազնիւ կերպասներ եւ արշընը 3էն մինչեւ 7 ղրուշ։ Ֆրանսական լաւ տպածոներ, չգունաթող, արշընը 70 փարայէն 90 փարա, մետաքսէ սաթէն ազնիւ տպածոներ, փայլուն եւ չգունաթող, արշընը 3 ղրուշէն, ֆուլին տպածոներ, ծաղկենկար եւ ճաշակաւոր գոյներով, արշընը 2 ղրուշ 30 փարա։ Բիքէ եւ աքըսֆոր տպածոներ, միագոյն սաթէններ, մետաքսէ եւ բրդէ խառն ապրանքներ, եւայլն։

ԱՊԱՐԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց

Ղալաթիա, Թիւնէլին քովը, Մէրթէպանի փողոց Իզզէթ Փաշա Խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տաքումա եւ Թաւշեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «Թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քորնիշներ, գեղեցիկ մուշամաներ եւ զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով, ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ.

635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ՉԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ՛ ԱՆՑՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակռաները եւ մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը պէտք ունին քանակութեամբ մը ՖՕՍՖՕՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւոր աճումին կ'օգնէ։ Այս ֆօսֆօրը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, շատ անգամ կը պակսի հիւանդութեանց պատճառով եւ այն անձը որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆօսֆօրը, տեւական տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Արիւնը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլնան, ծունկերը կը կտրին ամբողջ մարմնոյն եւ գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ, սիրտը կը տրոփէ եւ դէպ այս կերպով շատ մը անհանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած ֆօսֆօրը կրկին արեան մէջ մտցնելու եւ զայն զօրացնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին, այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտներէն Պիլեօն՝ ՕՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ անուամբ դեղ մը հնարեց որ կորսուած ոյժը կատարելապէս կը մտցնէ արեան մէջ, ջիղերը, ոսկորները ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, եւ մարմնոյն դիւրազգածութիւն կու տայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ ջղային տկարութեան մատնուած են եւ վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ ՕՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ Ovo-Lécithine Billon առնեն։ Օվօ լէսիթին Պիլեօնը որ ամենէն ազդու դեղն է հաքարախտին, ընդունուած է Ֆրանսայի բժշկական Ակադեմիէն եւ կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու քով։

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք եւ կը փափաքիք առանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանոսի նման զզուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք գնել՝

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասդէօռեան դրութեամբ զտուած յստակ ջուր մըն է եւ շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ ուրիշ աղբիւրական ջուրերու նման ոչ խիթ եւ ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխացաւ եւ ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարողներ, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն եւ անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու եւ դեղավաճառատուններու մէջ։ 504

ՈՒՆԻՕՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Ապահովագրական Ընկերութիւն

Հաստատեալ ի Բարիզ 1828—1829

Վանտոմի հրապարակ թիւ 9 սեփական շէնքին մէջ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	252	Միլիոն ֆրանք
1900ին գանձուած ապահովագին	21	» »
Դրամագլուխ եւ պահեստ	107	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	19	Միլիառ »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	120	Միլիոն ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	260	»
Դրամագլուխ եւ պահեստ	153	» »
1900ին գանձուած ապահովագին	17	» »

Արեւելքի համար մասնաւոր սակացոյց զեղչեալ գիներով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛ եւ է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անփոփոխ վճարում, որով «Իւնիօն»ի ապահովագրուողք ԶԵՐԾ են այն վնասներէն եւ յուսախաբութիւններէն, որոց կ'ենթարկուին միշտ այն անձինք, որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) [illegible] ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ եւ Արեւելքի Տնօրէնութիւն
Կ. Պոլիս, Ղալաթա, [illegible] խան, Օսմ. Պանքային դիմաց։

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ.

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ ՑԻԿՈՐԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւեր նայելու եւ շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կու տայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի ուր նոյնէ ստորագրուած եւ դրոշմուած։ Անկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, եւ գնողը նոյն առենէն իսկ ամէն վիճակահանութեան մասնակցելու իրաւունք ունենալով շահած ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէ՛ն ապրանք անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, եւ յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ. ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով եւ ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, եւ եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յառաջիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է։

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ եւ խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, տոկոսով դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվիճելի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛ եւ է առարկութիւն չըներ ապահովագրեալին անձնասպանութեան, մենամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ անոնց իմաց տրուելու ալ կատարուի։ Նմանապէս ո՛ եւ է սակի յաւելում չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆ.։

Գանձուած Ապահովագին 1,433,965 ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փոխադրելի ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու եւ ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմին աշխարհիս ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18 1898ինը՝ հարիւրին 18 եւ 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուններն են ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ,

Ղալաթիա, Մէրթէպանի փողոց, Ճէնիս խան թիւ 4։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆՈՆԻՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պրուսիական հրամանագրով արտօնուած 1853 ական. 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պերլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,49
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,74

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանքի, հրդեհի, արկածի, [illegible] եւն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի դրութեամբ առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը կամ աղջկան ու որդերու համար օժիտ մը շաբաթական փոքր վճարումներով.—(միեւնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն ընդհանուր, երկաթուղիի [illegible] արկածներու դէմ ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական խոր վճարումով մը սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ (վճարելի մէկ մէկ տարուան համար 52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այս գինով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային եւ օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԿԼ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը [illegible] խան, թիւ 7, 8, 9։

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ամիսը երկու անգամ կը բացնին
Լիվըրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Պավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէփփօ	[illegible]
Աուրանիա	7269	Շէրպուրկ	[illegible]

Դիմել առ ՃՕԼԻ եւ ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor

[illegible] խան, թիւ 6 7 8 Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլի, Փօրթօյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէզ	3000	Թիպս	2500
Ամասիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Մինըս	2000
Օսմանլի	3000	Կարնըք	1500
Տարիֆա	2500	Կիւլէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվըրբուլ։

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆ.
Երաշխաւորութեան գումար	12[illegible],000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ընդհանուր Տեսուչ
Ա. ՀԻՒՐ ԻՒՁ

Ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՕՏՈՐ ՐԷՔՔԷՆ

Ընդ. [illegible] մանրամասնութեանց համար դիմել, Ղալաթիա, քարափին վրայ, հին մաքսատան տեղը գործակալութեան գրասենեակը։ 524

ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ
ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1857ին Արքայական հրովարտակով, կեդրոնատեղի Ընկ. Բէշթա

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Վճարեալ գումարներ	Երաշխաւորութեան գումարներ	Ապահովագրեալ գումարներ
332 միլիոն ֆրանք	114 միլիոն ֆրանք	461, 3 ,390 ֆրանք

Սոյն Ընկերութիւնը կեանքի վրայ կ'ապահովագրէ ամէնէն նպաստաւոր պայմաններով եւ անմրցելի գիներով։ Ապահովագրութիւն մահուան պարագային, շահաբաժնի մասնակցութեամբ եւ երաշխաւորուած տոկոսի սակերով։ Ապահովագրութիւն օժիտներու եւ կենսաթոշակներու համար։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան գրասենեակը Պոլիս Դարնաքեան խան։ Ընկերութեան մասին դիմել Օ. Մ. Կայս. Պանքայի

Ընդհանուր գործակալ ամբողջ Թուրքիոյ համար
ՈՐԴԻՔ ՆԻՍԻՄ ՊԱՐՆԱԹԵԱՆԻ

747 42—53

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1089	Գօմօ	1497	Կօգօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաքֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիօսթօ	237[illegible]	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Քասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	372[illegible]	Միլօ	1057	Սպէրօ	1200
Քօրօնթինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրացիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Բրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Բրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Չէֆալօ	4431	Էքրօ	2464	Իտալօ	554[illegible]	Օթօ	4100	Թօլէտօ	1470
Չէլրօ	1671	Էլտորատօ	1320	Ժիւնօ	1080	Օթէլլօ	4036	Թօրրիտօ	487
Գալիլէօ	1337	Էրագօ	1841	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլոմպօ	2307	Փալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Զիբրօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուռնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Րինալտօ	1663	Զէնօ	1850
Գուիտօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօռնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէլօ	1200
Կոլորատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Լօրէնցօ շոգենաւը, նաւապետ Ուիլէկ, բեռնաւոր վաճառքով Հըլլէն հասած է

Դիմել առ գործակալ Յ. ՀԻԼՖ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թիւ 23—24 Քէլէճի Մէհմէթ խան Ղալաթիա 377

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան Երթեւեկութիւններ

Գշ. 25/12 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Գշ. 26/13 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, ճամբորդակցութիւն Աղեքսանդրիայէն Բոր Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ, Թարապլուս-Շամ.
Դշ. 26/13 Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի.
Եշ. 27/14 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 5ին միջօրէէն առաջ.
Եշ. 27/14 Սեւաստաբոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 28/15 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Շբ. 29/16 Տարտանէլ, Միտիլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԵՑԿԱ
Ն. ՊԱՔԼԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Նոյ. 25ին Սերաֆաս [illegible]
Տ. [illegible]
Առաջին կարգ 245 ֆ. երկրորդ կարգ
175 ֆ. [illegible]
[illegible] 516 Թ. ՌԷՊՈՒԼ

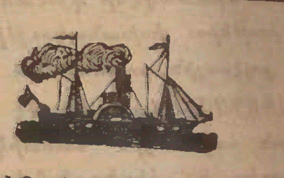

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլի եւ [illegible] միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Արմէնեան	10500	Էստրիճին	3500
Քէսթրիան	10500	Արգօլին	3000
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3[illegible]00
Դօլոմիթիան	8000	Ալպէնիան	2500
Ծորճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Բոստոնիան	8000	Ալգազիրն	2500
Վըրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Սալէրնիան	3700	Մինծօ	900
Վալօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Պալմինիան	3700	Լիսպօն	8[illegible]0
Ծապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքը ժամադրել կամ Ղալաթիոյ մաքսատուն հանելու համար է ընել հրաւէրքը, շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆՏԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ [illegible]

600

[illegible] ՉԱՐՆԻ ԽՈՒԽՈՒՃԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 223 խառն Իրիկն.	
Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.
12	—	մկն. Էսկի-Շէհիր	ժմ.	3	—
12	42	» Կէօքճէ Քըզըք	»	2	20
1	39	» Սապունճը Բունար	»	1	38
2	33	» Ալայունտ	»	12	42
3	15	» Չէքիւրլէր	»	11	53
4	10	» Տէօյեր	»	11	5
4	39	» Իհսանիյէ	»	10	20
5	3	» Համամ	»	9	53
5	14	» Կայալըքէօյ համամ	»	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	9	13
6	41	» Գէօյիւք Չօպանլար	»	8	20
7	36	» Չայ	»	7	33
8	21	» Իսհագլու	»	6	40
8	45	» Եասսըճան	»	6	15
9	16	» Աք Շէհիր	»	5	53
9	48	» Ազարի քէօյ	»	5	13
10	30	» Ջավուշճը քէօյ	»	4	35
11	8	» Իլկըն	»	4	3
11	55	» Գատըն-Խանը	»	3	9
12	50	» Սէրայ-Էօնի	»	2	27
1	22	» Մէյտան	»	1	47
2	22	» Պունար-Պաշը	»	12	42
3	—	ժմ. Գօնիա	մկն.	12	—
իրկն.				առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրիկն.	
Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.
1	—	մկն. Էսկի Շէհիր	ժմ.	11	—
1	44	» Ագ Պունար	»	10	18
2	24	» Ալբու Քէօյ	»	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախըր	»	8	58
4	9	» Սարըքէօյ	»	8	1
4	58	» Պիչէր	»	7	4
5	35	» Ծասիլէր	»	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ	»	6	—
7	3	» Պօլաթլը	»	5	16
8	21	» Մալը Քէօյ	»	3	49
9	15	» Սինճան Քէօյ	»	2	47
10	—	ժմ. Էնկիւրիւ	մկն.	2	—
իրկն.				առտ.	

ԱԼԱՅԵՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու		ԵՐԹ Թ. 324 խառն Իրկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու		ԴԱՐՁ Թ. 323 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.		Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
2	35	12	45	մկն. Ալայունտ ժմ.	2	—	12	5
2	55	1	5	ժմ. Քիւթահիա մկն.	1	40	1	4

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ՊԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 422 խառն Առտու		ԵՐԹ Թ. 424 խառն Իրիկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 421 խառն Առտու		ԴԱՐՁ Թ. 423 խառն Իրիկն.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.		Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
6	30	8	—	մկն. Համիտիէ ժմ.	6	—	7	10
6	48	8	8	ժմ. Ատա-Բազար մկն.	5	42	7	12